

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG SOKOLSKO SELO

LJUBLJANA,
1 JANUARA 1934

Izlazi svakog peška • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj školi, Franciška ulica broj 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

GOD. V
BROJ 1

Poslanica svim bratskim društvima i četama za novu, 1934 godinu

Brāco! Sestre!

Proslava sedamdeset godišnjice ustanovljenja prvog sokolskog društva na slovenskom jugu Evrope u prošlog godini postigla je svoj vrhunac na pokrajinskom sletu Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Ljubljani. Tom sletu sudelovala su braća i sestre iz svih predela naše otadžbine, a došli su nam i predstavnici svega ostalog slovenskog Sokolstva — sestre i braća Čehoslovaci, Poljaci i Rusi — tako da je taj slet, prvotno zamišljen u skromnijem opsegu, voljom i željom samih pripadnika slovenskog Sokolstva pretvorio se

U SILNU I VELIČANSTVENU MANIFESTACIJU SLOVENSKOG SOKOLSKOG BRATSTVA.

Tom prilikom osetili smo veliku radost nošeni uverenjem i spoznajem, da se sokolska stvar u našoj otadžbini razvija pravilno u smislu Tirševe sokolske ideje i u pravcu ustrajnog sokolskog vaspitnog rada u svim granama velikih naših zadataka. Te zadatke preuzeli smo na sebe dragovoljno i izvršujemo ih pod težinom odgovornosti prema svemu našem narodu i prema svemu Slovenstvu.

Ova radost prati nas sada i u novu godinu, kada će naša svest i naše spoznavanje razvoja i napretka našega Sokolstva uhvatiti još dublje korenje u sokolskom duševnom svetu i kada će se plodovi naših zajedničkih nastojanja i napora pokazati u sve to pospešenijim težnjama naše radnosti.

Pripravljamo se na dva značajna sleta, koja će se održati u

SARAJEVU I ZAGREBU,

dakle, u dva naša grada, koja zauzimaju odličan položaj i imaju odlučan značaj u istoriji našega naroda. Na oba sleta, jako obavezna samo za izvestan broj župa, ipak već i danas izgleda, da će, i u Sarajevu i u Zagrebu, po svojim manje ili više brojnim zastupnicima učestvovati Sokolstvo iz svih krajeva naše otadžbine. U svemu slovenskom svetu, koji je i koji će još biti udružen u Savezu slovenskog Sokolstva, također se već pokazuje pripravnost, da nas posete slovenska braća i sestre i da time uvećaju našu radost na jednom i na drugom pomenutom sletu.

Jedan i drugi od tih sletova oživljava nam duh i okoliš istorijskog značaja, koji spajaju davnu i bližu našu prošlost sa sadašnjostju, kako su je borbe i žrtve prošlosti ostvarile za naš narod uopće i za naše Sokolstvo posebice. Budućnost međutim zavisi od nas samih.

Protiče dvadeset i pet godina, otkada je bila osnovana bratska župa Sarajevu; navršava se dvadeset godina, otkada je vrnula iskra, koja je prouzročila svetski požar, a iz koje se je porodila slobodna Jugoslavija; protiče četrdeset godina, otkada je bilo ustanovljeno prvo hrvatsko sokolsko društvo u Zagrebu i deset godina, otkada je, u Zagrebu, prilikom II sokolskog sabora, idejno učinjen prvi korak za ponovno osnivanje Saveza slovenskog Sokolstva, koji je zatim dobio svoj pravi i formalni ustanovni dokument u domu staroste brata Adama Zamojskog u Varšavi.

I ako u duhu samo letimice predemo svu tu dobu, koja je za nama, vidimo, kako se — iz preobilja svega što istorija našega naroda u sebi obeležava teška i bolna, svetla i velika — dižu pre pomenuti krajevi i događaji, koji su povezani s tim imenima, kao spomenici naše nesalomljive snage i narodne slave, njegovih divovskih borba, junačkih podviga i nebrojenih žrtava, i koji znače za svu našu naciju — pa živela ona gde mu dragu u svetu —

VELIKO PISMO PRAVDE ZA SLOBODAN ŽIVOT, SLIVEN I ZBIT U PRIRODNE GRANICE SLOBODNE OTADŽBINE,

pismo, koje je naš narod pisao svojom krvlju i čiji mu je sadržaj diktovao duh palih boraca i heroja, i u kome neprestano trepte i odzivaju se kućari naših živih sokolskih srdaca.

Na tim sletovima hoćemo da ponovno, u povećanoj meri i sa silom, koja je gorđo uzravnana u nacionalnoj, državlanskoj i sveopćoj sokolskoj svesti, naglasimo to pravo, i da, ne manje ponosnije, pokazemo na tisuce

BRACE I SESTARA IZ JUGOSLOVENSKIH SELA,

kamo su zapljuskali vali našeg razigranog sokolskog života, koji stvara nove uslove za stalni i opći napredak svega našeg naroda, koji po dolinama, brdima i gorama savija sokolska gnezda kao dragovoljne, uvek buduće stražarice narodne časti i veličine naše nadasve ljubljene otadžbine.

Svaki naš slet samo je trenutačni prekid u stalnom našem nastojanju, koje teži za napretkom pojedinca a s time i naše zajednice. Na sletovima se pregledajemo i prosudujemo, da zatim usmerimo korak k starom radu a k novom životu. Ono što u nama večno živi i što trajno upravlja našim moralnim i fizičkim snagama, koje teže obogaćenju i oplemenjenju svega naroda, sve to je na sletu samo vidan izraz svega sokolskog života i rada. I to je unutrašnja, to je naša, to je sokolska

JEDINSTVENOST I SKLADNOST NAŠIH MISLI I NAŠIH DELA,

to je bit i duhovna vrednost sve naše nacije. To je vrednost tako velika i tako ogromna, da ju ne može nadomestiti ili naplatiti ni jedno materijalno dobro i u njenom stremljenju do vrhova kulture i civilizacije zaustaviti ni jedna sila. Tu se kupe riznice jugoslovenske državlanske svesti i jugoslovenskog junaštva, dokazanog historijskim činima.

U SOKOLSTVU SE SVARUJE ČELIK LJUBAVI
PREMA OTADŽBINI, ONE LJUBAVI
KOJA SE NE PLAŠI NIKAKVE ŽRTVE.

Imajte, sestre i braćo, uvek pred očima te najviše vrednote sokolske vaspitne radnosti, i to naročito sada, kada stupate u novu upravnu godinu. Uredujte svoje prilike najpre sami među sobom u znaku čistih ruku i srca punih ljubavi! Takvim rukama i takvim srcima poverite sudbinu svoje jedinice, da postane i ostane plodna i čestita čelija u veličini naše skupnosti! Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije ne štedi pobudnim naputcima, koji treba da podžeru vašu radnost i pokušaju da život svakog pojedinca sprave u sklad sa sokolskim idealima.

Služite se sa svim sredstvima, koja vam dajemo za duhovno i telesno ojačanje pojedinca, da ga pritegnete na trudoljubivu saradnju. Svaka materijalna ili moralna žrtva pojedinca, koja je neumitno vezana s našim društvenim ili četinim životom;

BRATSKI JE DAR RUKE KOJA MILUJE I SRCA
KOJE LJUBI SVAKOGA I SVE!

Medu nama važi zapovest sokolskog bratstva i sokolske jednakosti: hoću i moram! Na rad za sve bez iznimke i protivljenja pozvan je svaki po svojim sposobnostima. Zato kročimo u život radosno, odvažno i smelo, u punom razmahu svoje radinoljubive volje!

Svemu narodu, svoj braći i sestrama, naraštaju i deci upućujemo iskrene i bratske pozdrave! Naše sokolske zastave viju se i pozivaju nas na zbor! Okupite se pod njima, da budemo svi danju i noću budno na straži!

Zdravo!

SAVEZ SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Beograd, 1 januara 1934

Sam! Upri sve sile sam!

Razmišljanja na početku Nove godine

Gotovo svakoga dana čujemo da su nastupila teška vremena za život, da svuda vlada sirotinja, da upravo milioni ljudi umiru od bede i nevolje. A svi ti pojmovi o jadu i nesreći u svetu kršten su jednim imenom. Sve se to zove kriza!

I zbilja, teško se čovek probija kroz život, teška je borba, koju mora da vodi za nasušni hleb, teška su stradanja za plemenite ideje, krvave su patnje dok se dođe i do najmanjega uspeha. Pa ipak u našim sokolskim redovima nema očajanja. Svesni teške situacije, a žudni boljeg života, mi ne čekamo i ne možemo čekati da spas dođe od drugoga. »Sam! Upri sve sile sam!« rekao je osnivač našega Sokolstva dr. Miroslav Tirš. Ništa tačnije i ništa istinitije. Nikome nema života dok ne pregnu sam, dok se ne pati sam, dok ne trpi sam, i dok ne krvavi sam za sebe i za druge. Prema Tirševom učenju tu ne može biti polutanstva, već tvrde odlučnosti. Ne može biti hoću-neću, već mora biti jaka volja da se poruši svaka prepreka. I naša narodna filozofija nas uči u tome duhu, jer kaže: »Pomozi se sam, pa će ti i Bog pomoći!«

Nama pojedincima niko neće pomoći u našoj bedi ako i sami ne potrudimo da pomoć potražimo. Ma koliko da su teška vremena, ma koliko se vikalo na krizu, valja otvoreno priznati, da nju nije stvorio Bog. Od ljudi je ona došla, od ljudi je ona stvorena. Ljudi moraju nju i uništiti. A ona se može uništiti ako svaki počne da je uništava najpre kod sebe radom, štednjom, pa i trpljenjem. Drugim rečima: Sam! svaki mora sam da upre sve svoje sile, da bi mu bilo bolje. Ako tako nastane bolje kod jednog, a onda kod drugog, trećeg i sve dalje redom do poslednjeg, došlo bi onda dobro kod svih. Sporo to ide, teško ide napred, neki put se čini kao da u opšte i ne ide napred, ali mora ostati nada u krajnju pobedu.

Možda će neko reći da to tako samo misle idealisti, nerealni ljudi. Neka je i tako. Neka su to samo maštanja da može biti bolje. Neka je sasvim crna naša sadašnjica, pa i naša budućnost. Ali da se zapitamo drugo nešto: Kad je bilo bolje? Zar onda kad se knjige štampale rukom? Zar onda kad se apostolski putovao samo svojim nogama? Zar onda kad je društvo bilo podeljeno na dvoje: na roba i gospodara? Ne, onda je bilo po stotinu puta gore, ako se sada kaže da je rdavo. Istorija nam jasno kaže, da je uvek bilo onako dobro ili onako rdavo kako su ljudi bili dobri ili kako su bili

rdavi. No žudnja ljudska uvek je išla za tim da život učini boljim, lepšim. Sva čovečanska blagostanja plaćena su sa mnogo kapljica znoja i krvi. Niko se nikada nije mogao pohvaliti da mu je sasvim dobro i da baš ništa boljeg ne bi želeo. Kod svakog je uvek postojala nada da mora doći nešto bolje. I koliko je ko bio u većoj nevolji u toliko je i njegova nada bila veća.

I naša nada mora da se pojača našom snažnom sokolskom šakom na svakoj vrsti ličnoga i sokolskoga posla, mora da se pojača bistrim i vedrim pogledom na buduću sreću. Samo tako ćemo u mesto bede osetiti slasti života, samo tako ćemo biti pravi i potpuni Sokoli, izdržljivi do poslednjega daha.

10 godina Saveza ruskog Sokolstva

1923—1933

Dne 29 decembra o. g. navršilo se 10 godina otkada je uspostavljen Savez ruskog Sokolstva u inostranstvu. Do tada ruska sokolska društva i gnezda, organizovana 1921 i 1922 god. u Čehoslovačkoj i u Jugoslaviji, radila su samostalno. Sećajući se ove 10-godišnjice, mi ne kanimo da govorimo o nekakvoj proslavi, već je naša želja da odve iznesemo u najkrupnijim potezima samo ono što je bilo učinjeno za ovih 10 godina.

Posle organizacije ruskih sokolskih društava i oteka, odmah u prvim godinama osetila se je bojazan, da bi ova društva i oteci, živeći bez potrebnih uzajamnih veza, mogli krenuti raznim pravcima, a što bi moglo neminovno da bude od štete po celokupno rusko Sokolstvo. Stoga je i bilo istaknuto pitanje ujedinjenja svih ruskih sokolskih organizacija pod vodstvom jedne centralne uprave. Tako je došlo do prve skupštine predstavnika ruskog Sokolstva, koja je održana 27. 28 i 29 decembra 1923 u Pragu, a na kojoj su bili prisutni delegati iz Jugoslavije, njih 11 (iz Ljubljane, Zemuna, Zagreba i Pančeva) i iz Čehoslovačke njih 15 (iz Praga, Brna i Mor. Tršebave). Ova je skupština odredila, da se Savez ruskog Sokolstva sastoji iz Pokrajinskih saveza u Čehoslovačkoj i Jugoslaviji, pa je na njoj bila izabrana centralna uprava Saveza ruskog Sokolstva

Sad, na početku novoga leta, čekaju nas nebrojene nezdore. Pred nama su mučne borbe, pod čijim udarcima se povijaju mnoga i mnoga pleća. Svaki od nas će često osetiti kao da stoji na otvorenom polju gde oluja svojim fiukom nemilostivo šiba po licu i tiska svoje žaoke čak do naše srži u kostima. Ili će nam se učiniti kao da smo pod žarkim letnjim suncem, koje svojim vrelim zracima prži i kožu i mozak pod temenom. Pružaćemo i pogled i ruke da se od nekuda dovino pomoći. Ali nema. Sami! Sami moramo upreti sve sile, sami se moramo pomoći.

Jedinoz bratstva i ljubavi, jedine pomoći možemo čekati samo od naše sokolske zajednice. Tu se neguje snaga, tu je sokolsko telo kao odvaljena stena od koje se pri sukobu prelama svaki udarac, tu je široka sokolska duša pod čijom toplinom se otkravljuje svako zamrznuto srce. Tu, u sokolskoj organizaciji leži blagostanje naše današnje, pa i buduće generacije. Nisu to samo prazne reči, nisu samo umišljene puste želje. Jer, zaista, kad smo svi svesni toga da borba postoji, da tu borbu za život i za budućnost moramo voditi, ko onda može dokazati da se ista borba može uspešno voditi bez zdravlja i snage. A nepresušni izvori i zdravlja i snage jesu baš u Sokolstvu, smelo i otvoreno tvrdimo jedino u Sokolstvu. Samo onaj može da upre sve svoje sile sam koji je zdrav, koji je snažan. Tu je, eto, ta neocenljiva pomoć koju naše Sokolstvo tako izdašno pruža svakom našem dragom bratu Sokolu. Davati nekome snage i zdravlja, to je upravo davati mu božanske darove, koji se ni za kakve pare na svetu ne mogu niti kupiti niti prodati.

Sa takvim mislima smo mi i do sada ulazili u nove oodine. Takve su naše misli i na početku ove godine. Vedri, veseli, raspoloženi za napore i za odmor, za muke i za uživanje — sve nam podjednako lako i podjednako teško prolazi. Zato i nije strašna reč našega sokolskoga učitelja: Sam! Upri sve sile sam! Sa nama je naša snaga, uz nas je naše sokolsko duševno i telesno zdravlje. A tu rame uz rame, u redu i u vrsti, u koloni i u četi, brat do brata, sestra do sestre. Tamo na ulici, tamo u polju, onde u radionici, ovde u našem svakidašnjem životu — svuda naša braća, svuda Sokoli. E, zar je onda teško da i na početku ove nove godine zapovedimo sebi:

Sam! Upri sve sile sam!

Prof. M. Stanojević,
Vel. Bečkerek.

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Brat Antonin Švehla kao Soko

Pokojni češkoslovački političar i dugogodišnji ministar pretsednik brat Antonin Švehla nije bio samo velik državnik i spretan političar, već također i dobar Soko. Već kao 25 godišnji mladić postao je u svom rodnom mestu u Hostivaržu starešinom tamošnjeg sokolskog društva, te je zatim neprekidno 27 godina vodio svoje društvo sve do tada, dokle ga nisu njegove velike dužnosti prema narodu pozvale na još odgovornija mesta. Za vreme njegovog starešinstva društvo je došlo do vrlo lepih prostora za vezbanje u hostivarškoj školi, gde je vezbalo sve do god. 1932, kada se je preselilo u vlastitu vezbaonicu.

Ipak br. dr. Antonin Švehla nije bio samo starosta svoga društva, već je kao dobar Soko bio svestan, da mu je također kao starosti i njegovo prvo mesto u vezbaonici. Zato je i bio preko 13 godina član prednjačkog zbora i vodio je svoje društvo također i u tehničkom pogledu.

Kao prednjak radio je i u svome okružju. Najveću ljubav posvetio je pok. br. Švehla nastajanju društva i okružja, i to dugi niz godina, a brinuo se je također i za sokolski prosvetni rad. Baš na njegov predlog bilo je zaključeno na velikoj glavnoj skupštini ČOS da se pod njenim okriljem osnuje također i prosvetni odbor. Pored braće dr. Sajnera, Karla Vaničkega, Klenke, Maškega, Zike i drugih, i br. Švehla postaje članom prosvetnog odbora ČOS.

Delovanje br. Švehle seže također i u Srednjočehsku župu, u kojoj je zauzimao mesto zamenika u župskom starešinstvu. I tu se je pok. br. Švehla pokazao kao vrlo svestan i marljiv sokolski radnik, koji se je posvuda gde god je to bilo potrebno primao rada, izvršujući svoju zadaću uvek svestrano i najsvesniji.

50 godišnjica češkog Sokola Beč X

Češko sokolsko društvo Beč X (Videnj X) slavi ove godine svoju 50-godišnjicu. Ovo društvo bilo je osnovano god. 1883 kao osek prvog češkog sokolskog društva u Beču, Videnjskog Sokola u X bečkom kotaru, te koje je nakon 9 godina počelo da deluje posve samostalno. Ovo društvo gajilo je telovežu već od svoga početka, i to do proleća 1933 u češkoj školi društva Komenkija, kada je zatim sagradilo svoju vlastitu vezbaonicu. Društvo ima sada 75 mladih i 35 starijih vežbača, 22 naraštajca i 90 muške dece te 60 članica vežbačica, 30 naraštajca i 105 ženske dece. Društvo Sokol Videnj X po svome radu predstavlja danas središte svega češkoslovačkog nacionalnog života u X kotaru Beča.

Oko pristupa bugarskih Junaka u Savez slovenskog Sokolstva

Sastanak predstavnika jugoslovenskih Sokola s predstavnima Junaka, koji je nedavno održan u Beogradu, registaraju s velikim veseljem također i češkoslovački listovi. Brnske »Lidove Noviny« donose o tom sastanku na uvodnom mestu svoje telesno uzgojne rubrike članak iz pera Kr., koji osobito radosno pozdravlja taj čas, kada su opet zastupnici obiju južnoslovenskih telesno uzgojnih organizacija pružili jedan drugome bratske ruke.

Podvlačeći ovu radosnu činjenicu, pisac tog članka na završetku veli sledeće: »Time se neće samo ojačati Savez slovenskog Sokolstva, već će biti ujedno omogućena također i dublja i jača radinost u izvršavanju programa SS, koja je tako potrebna u interesu celokupnog slovenskog Sokolstva i slovenske misli.«

Glavna skupština poljskog Sokolstva

Istodobno, kada se je 9 i 10 decembra u Pragu sastao na zborovanje Vibor češkoslovačkog Sokolstva, održana je i u Varšavi glavna skupština poljskog Sokolstva pod predsedništvom staroste br. Adama Zamojskog. Češkoslovačko Sokolstvo na ovu skupštinu bratskog poljskog Sokolstva poslalo je i svoga naročito zastupnika u osobi br. Hrbca iz Moravske Ostrave.

Savez poljskog Sokolstva izdao je za ovu skupštinu naročitu brošuru, u kojoj su sadržani svi iscrpni izveštaji pojedinih saveznih funkcionera. Glavni rad skupštine, kojoj su učestvovali zastupnici svih 6 župa i 69 okružja, kretao se je oko priprava za sveslovenski sokolski slet, koji će se održati u Varšavi god. 1935, kao prvi oficijelni slet Saveza slovenskog Sokolstva. Nadalje je skupština posvetila svoju pažnju osobito saveznom listu »Sokolu«, koji će, umesto mesečno u buduće iz-

laziti svakih 14 dana. Zbor je također zaključio da će se u buduće poveriti tehničko vodstvo po okružjima, župama i u savezu samo onim tehničarima, koji imaju potpunu stručnu izobrazbu. Potankosti u tom pogledu izradiće savezno načelnništvo. Među ostalim je također pristupila i novom izboru saveznog starešinstva pa je za starostu ponovno bio izabran br. Adam Zamojski, a za njegovog zamenika brat Štjepanski. Ujedno je glavna skupština, odajući vidno priznanje radu staroste br. Zamojskoga, izabrala ga i za počasnog člana saveza poljskog Sokolstva.

Pokrajinski slet češkoslovačkog Sokolstva u Usima

Pored pokrajinskog sleta moravskih i šleskih župa, u toku ove godine održać se također i pokrajinski slet severo-čehskih župa u Ustimu nad Labom, u ovom ponemčenom mestu, koje je po svome položaju vrlo važna tačka u prometnom pogledu. U Ustimu, naravno, deluje također i agilno češkoslovačko sokolsko društvo, koje se marljivo sprema za ovaj slet čiji su pojedini sletski dani predviđeni od 24 juna pa do 8 jula. Tome sletu učestvovalaće pripadnici svih petoro župa za koje je taj slet obavezan, naime: Krušnogorske, Budčeske, Podržipske, Sladkovskoga i Rakovničke, a osim toga doći će i sokolski gosti iz Praga i iz drugih mesta da uveličaju ovaj slet i da tako dadu potstreka domaćem Sokolstvu da se još jače razvije i proširi.

Nekoliko podataka o bugarskim Junacima

Savez bugarskih Junaka, koji će uskoro biti primljen u Savez slovenskog Sokolstva, proširio je poslednjih godina svoj delokrug po svoj Bugarskoj, razvijajući sve to intenzivniji i uspešniji rad. Savez bugarskih Junaka ustanovljen je god. 1898, i to kada je počelo da deluje nekoliko društava Junaka po većim gradovima kao: u Sofiji, Plovdivu, Varni, Vidimu i t. d., u kojima se sada nalaze sedišta župa Junaka. Prvo društvo Junak bilo je osnovano god. 1895 u Sofiji.

U savezu bugarskih Junaka sada je učlanjeno oko 190 društava, koja su podeljena na 7 župa. Od ovih društava 90 ih deluje po većim i manjim mestima a ostala pak po većim selima. U Sofiji samoj, gde je i sedište saveza, sada deluju 3 društva. Savez ima jednu lepu zgradu, poklonjenu Junacima od jednog mecena. Svoj vlastiti

(Nastavak sa 1 strane)

koja bi odgovarala uslovima života Rusija, nastanjenih u raznim državama različitih zakona i običaja. Namicala su se dalje i pitanja sokolskog zaveta, pozdrava i t. d. Sav ovaj rad nije mogao, naravno, da bude izvršen u kratkom roku i tako je prošlo nekoliko godina, dok 1926 nije bila sazvana III redovna glavna skupština Saveza ruskog Sokolstva u Pragu, na kojoj je bilo prisutno 40 delegata obiju Pokrajinskih saveza, češkoslovačkog i jugoslovenskog. Na ovoj skupštini bio je primljen predlog pravilnika Saveza ruskog Sokolstva i prosvetnog odbora, nadalje bilo je stavljeno u dužnost novoj upravi da izradi po primljenim uputstvima pravilnike za Pokrajinske saveze, društva i gnezda, a po čemu, možemo reći, da je ova skupština imala organizacioni karakter, jer je uredila rusko Sokolstvo i potvrdila pokrajinsku (župsku) organizaciju Saveza ruskog Sokolstva.

Posle ove skupštine počelo je rusko Sokolstvo da se naglo razvija i širi. Osnivala su se tako nova sokolska društva u Francuskoj, Bugarskoj i baltičkim državama, zatim u Kini i u Americi. Osobito se jako razvijalo rusko Sokolstvo u Jugoslaviji, gde po svom broju dostiže skoro polovinu celokupnog ruskog Sokolstva. Uzrok je tome i jednostavan i velik, naime istinska bratska ljubav jugoslovenskog Sokolstva prema ruskom, i pomoć, koju je jugoslovensko Sokolstvo, kao i njegovo vodstvo, uvek bratski najspremnije ukazivalo ruskom Sokolstvu.

Delatnost ruskog Sokolstva nije se zaustavila samo na uspešnom širenju Sokolstva, već se je sokolska misao propagovala neumorno i na pokrajinskim i društvenim skupštinama, u sokolskoj štampi, dalje razvijala su se pitanja ruske sokolske ideologije, pozdrava, prosvetnog rada, stvarala se ruska sokolska književnost i t. d., i t. d. Ceo ovaj rad spremao se za opštu skupštinu, na kojoj bi bilo predstavljeno po mogućnosti celokupno rusko Sokolstvo. Takva skupština, V po redu, bila je održana od 7 do 9 jula 1932 u Pragu, posle IX svesokolskog sleta. Ova skupština po broju delegata i za-

dom ima sada 15 društava Junaka, dok savez Junaka, pored pomenute zgrade, ima i još lepo uređeno letnje vežbaliste, velik permanentno podignuti stadion za svoje sletove u Sofiji, gde se je već održao poslednji slet Junaka. Idući slet Junaka biće 1935, također u Sofiji. Na čelu organizacije Junaka nalazi se sada br. dr. Dimitrije Lazov, kome je uspeo da premosti sve zapreke, koje su do sada prečile pristup Junacima u Sokolstvo. Načelnik saveza Junaka je br. Jozef Bureš, Čeh, koji je uložio mnogo nastojanja da u organizaciji Junaka unese sokolski duh. Načelnik br. Bureš, pitomac tvrde sokolske škole u svojoj otađbini, nakon što je bio izabran za načelnika saveza Junaka, počeo je da priređuje prednjačke tečajevae, da bi društvima Junaka odgojio potrebne vodnike i prednjake. Nedavno je u Sofiji zaključen i tromesečni prednjački tečaj za društvene načelnike, koji je posećivalo 85 vežbača te tečaj za laku atletiku, koji je posećivalo 54 polaznika. Po uzoru jugoslovenskog Sokolstva, počeli su i bugarski Junaci da osnivaju junačke čete, za koje su i izradili i naročite pravilnike za njihovo delovanje. Poslednja skupština saveza Junaka, koja je održana u Čustendilu, udarila je junačkoj organizaciji još tvrdi temelj. Pretsedništvo i načelnništvo saveza Junaka izradilo je sve potrebne pravilnike i poslovnike za društva i župe te za njihove oteke, a što se već sada pozna u samom radu Junaka. Također i u statističkom pogledu javlja se kod Junaka veća tačnost; ipak nam još ni do danas nije moguće dati tačnih podataka o stanju Junaka, jer statistika za ceo savez još nije izrađena. Ipak vidimo u toj nepotpunoj statistici, da je iz 71 društva prijavljeno do sada 4332 vežbača, 702 vežbačice, 3224 naraštajca, 2567 naraštajka te 3230 muške i 2881 ženske dece.

Češko sokolsko društvo u Londonu

Čehoslovaci koji žive u Londonu osnovali su još pred 30 godina svoje sokolsko društvo, koje je dakle ove godine navršilo 30-godišnjicu svoga delovanja. Londonski Soko stekao je mnogo zaslug za češkoslovačku stvar u vreme rata, kada su njegovi članovi stupili predredovanjem engleskih gimnasta u redove engleske vojske u kojoj su se borili rame uz rame s engleskim vojnicima za oslobođenje svoje domovine. Londonsko sokolsko društvo je dalo potkrepa da se je održalo ono čuveno takmičenje za Licov štit, pri čemu su pobedili češkoslovački Sokoli pod vodstvom br. dr. Jindre Vanjičkega. Iza rata ovo češkoslovačko društvo u Londonu bilo je prisiljeno, jer nije imalo nikakvih podesnih prostora za vezbanje, da za duže vreme obustavi svako delovanje; u poslednje vreme međutim prilike su se u tom pogledu znatno poboljšale i društvo je opet počelo da lepo radi. Sada društvo deluje u prostorijama londonskog Češkog kluba.

stupanih sokolskih organizacija bila je jedinstvena i do tada takva još nije održana u ruskom Sokolstvu, ni u bivšoj Rusiji. Na toj skupštini naime bilo je prisutno 88 delegata iz 26 evropskih društava i 3 iz vanevropska, te je na njoj bila potpuno završena organizacija ruskog Sokolstva, jer su u toku te skupštine bili prihvaćeni: statut Saveza ruskog Sokolstva, statuti Pokrajinskih saveza ruskog Sokolstva i u načelima pravilnik za društva i gnezda, zatim ideologija ruskog Sokolstva, sokolski zavet, te sokolski pozdrav »Zdorovo«. Nadalje, na toj skupštini bila je izabrana i centralna uprava sa sedištem u Beogradu. VI vanredna skupština, održana u Ljubljani, potvrdila je rešenje V skupštine i ponovno izabrala upravu sa sedištem u Beogradu.

I tako možemo reći, da su ove skupštine završile organizaciju ruskog Sokolstva, i od tada počinje stvaralački deo njegovog života. Osim ovog navedenog rada, rusko Sokolstvo uložilo je učešća na svima svesokolskim sletovima i nastupima u državama u kojima se nalaze ruske sokolske organizacije.

I ovaj rad ruskog Sokolstva bio je uspešan i zapažen, naročito 1930 godine u Beogradu, kada je Savez ruskog Sokolstva bio odlikovan od Nj. Vel. Kralja Aleksandra I sa redom Sv. Save III stepena.

U 1923 god. Savez ruskog Sokolstva počeo je svoj rad imajući u svom sastavu 7 organizacija, a sada ih broji ukupno 44, i to: u Jugoslaviji 22, u Francuskoj 5, u Češkoslovačkoj 4, u Letoniji 3, u Bugarskoj 2, u Poljskoj 3, u Mandžuriji 1, u Kini 2 i Americi 2. Ovom prilikom koristimo se ujedno da izrazimo našu najdublju zahvalnost svima, čije gostoprinstvo uživa rusko Sokolstvo. Naročito smo zahvalni bratskoj Jugoslaviji, gde se je Savez ruskog Sokolstva najviše razvio i gde se i sada nalazi, kao i bratskoj Češkoslovačkoj, gde se je on bio počeo ponovno da stvara. Vodstvu pak ruskog Sokolstva želimo od srca najveći uspeh u radu na korist ruskog i celokupnog slovenskog Sokolstva i slovenske misli uopće.

V. Baljcar, Beograd.

Pojedinac ništa — celina sve!

S nekoliko reči nastojaćemo da analizujemo deo onoga što bi pojedinca Sokola moralo da izdigne nad ostale pojedince raznih udruženja, koja se bave ili samo vaspitanjem tela ili samo odgojem duše bilo u kom pogledu, ili konačno samo nacionalnim odgojem; imade naime ideologija koje su i još ograničenije u svom delokrugu. Mislim da ne grešim, ako ustvrdim, da je Sokolstvo, kao udruženje privatne inicijative, uzelo najopsežniji delokrug rada i da ne postoje slična udruženja, koja bi u svojoj ideologiji toliko toga obuhvatala. Upravo zato, što sokolska ideologija obuhvata upravo sve što zaseda u telesni, moralni i nacionalni odgoj pojedinca i celine, mora Sokolstvo da bude agilnije i aktivnije da postigne svoj zadatak i cilj od ostalih raznih udruženja, kojima je delovanje specijalnije i ograničenije. Stoga kod Sokolstva od pojedinca traže se i veći napori. Time ne želimo nikako da ustvrdimo, da i ostala razna udruženja ne vrše u svojim nastojanjima stanoviti lepi zadatak, tek želimo naglasiti, da je naš zadatak opsežniji. Prema tome postignuće cilja je i teže. Ne mislimo niti da ustvrdimo, da je Sokolstvo pri svojoj sve dužnosti i sav teret, koji mnoga i mnoga udruženja prema svome programu uspešno provode. Kad bi bili toga mišljenja, nikakva ostala udruženja, osim sokolskih, ne bi bila potrebna. Daleko smo od toga. Svako udruženje, osim osnovano na etičkoj podlozi, ima svoju svrhu i vrši dobar uticaj na stanoviti krug svojih pripadnika. Stoga je potrebno da postoje i udruženja koja vrše i specijalne zadatke.

Svejedno je, bilo kakvo udruženje, ono može da napreduje i da ostvaruje svoje zadatke samo onda, ako je u celini zadahnuto prisvajanjem one ideologije koju propoveda. Celina, opet, može da bude samo onda propagator svoga zadatka, ako su pojedinci do srži izgrađeni dotičnom ideologijom. — Gde nema pojedinaca fanatika svoje ideologije, nema ni rada za tu ideologiju. Istom okupljanjem što većeg broja izgrađenih pojedinaca može da se stvori celina zagrajena za svoje ideale. Prema tome ispravno gledište je samo ono, koje je stanovišta, da je celina tim vrednija, čim više u sebi sadrži potpunih jedinki.

Upravo radi toga svaki pojedinac, koji želi da ga se smatra Sokolom u punom smislu reči, treba da je izgrađen potpuno u svim sokolskim vrlinama. Jedna od takvih vršenstvenih i najpotrebnijih vrlina trebala bi da bude svakom ispravnom Sokolu, kome je u istini stalo da naše Sokolstvo unapređuje još većom mnomom, da u prvom redu nastoji da upozna sam sebe i da se pravilno prosuđuje. Upravo o toj potrebnoj sokolskoj vrlini želimo da kažemo nekoliko reči. Opće je poznato, da je gotovo svako najbliži sudija, kad prosuđuje samoga sebe. Često i prečesto doiaze po sokolskim udruženjima lični momenti i suviše do izražaja. Potpuni Soko ne bi smeo nikad od svoje sopstvenosti da čini pitanja. Sokolska je prva: Pojedinac ništa, celina sve. Na tom je Sokolstvo započelo, na tom mu je i snaga. Da bismo bili snažniji, bolji i vredniji, kad bismo češće doživeli to u pamet, to je sigurno. Prema tom načelu Sokolstvo ne bi smeo poznavati lična pitanja, jer lice, pojedinac nije ništa. Da li biva tako? Koliko se je energije utrošilo u raščišćavanju ličnih stvari! Koliko bi se lepa i dobra moglo prodiškutovati, kad bi se utrošeno vreme za rešavanje ličnih momenata upotrebilo za koji sokolski zadatak! Kolikoput se probude i oni najindiferentniji sokolski »radnici«, kad dode na rovaš koja lična stvar, jer su lične stvari, prečesto, najprivlačnije. To je naša bolest. Od toga ćemo se najbolje i najbrže izlečiti, ako se svaki put, pre

nego li se iznese kakva lična stvar, dozove u pamet ona: Pojedinac ništa! — Ne želi se time reći, da pojedinac baš ne vredi ništa, jer su pojedinci onaj element koji čine celinu. Naročito se to ne može kazati u slučajevima, gde je često pojedinac sve. To također ne bi smelo da bude, i često se u tom bez potrebe greši. Gotovo redovno takvi grešnik, koji je sav posao skupio u svojim rukama, ne dopušta da mu ko drugi otme slavu. Gotovo nikada se to ne dogada radi toga, što dotičnik ne bi mogao naći suradnika. Svaki pojedinac, preokupiran sokolskim poslovima, morao bi da odgaja ostale, koji će mu biti ravnji i koji će s njim da podele posao. Krivica je na tom pojedinu, ako ne može da nađe suradnike. Svaki takvi pojedinac, obično, suviše ima poverenje samo u sebe. Dakle, opet lični momenat.

Pravi sokolski radnik, kao pojedinac i svako sokolsko društvo, kao jedinica, ima da nastoji da od sebe daje što obilnije svima. To davanje treba da bude u tolikoj meri, da bude onaj pojedinac, odnosno ona društvena jedinica, potpuno sigurna, da će se, ne bude li njega ili nje, ipak naći drugi, koji će započeti rad moći nastaviti.

Samo kod takvog poimanja i kod takvog načina rada može da vredi ona Pojedinac ništa, celina sve! Kad se jednom stvore takvi uveti, onda u istini ne bi smelo da dolazi tako često do ličnih pitanja.

Potpunim Sokolom može da se smatra samo onaj Soko, koji je svojim radom i svojim nastojanjima toliko izgrađio sebi ravnih pojedinaca, da ne mora da strepi da bi se njegovim nestankom morao rad prekinuti. Samo takvi Sokoli smeli bi da dolaze do sokolskih funkcija, i samo oni morali bi da upravljaju sokolskim poslom. Samo tim načinom rada nestaje one neophodne potrebe ovoga ili onoga lica.

Većina može mnogo puta protiv pojedinca da je greši. Sigurno je ipak, da će ta većina jednom doći na pravi put i spoznati svoju grešku. Pojedinac mora da se pokori odredbi većine, iako je u istini većina na nepravom stanovištu. Zlo radi onaj koji se radi greške većine povlači sa sokolskog rada. Istom tada treba da se rad utroščuje, da se većina dovede na ispravnu stazu. Ne valja se direktno boriti protiv većine, nego treba većinu dovesti svojim ispravnim radom do spoznaje da je grešila. Ispravnost mora da konačno pobedi.

Često se dogada, da je neko sokolski radnik samo tako dugo, dok je u nekoj naročitoj sokolskoj funkciji. Njegov rad vezan je samo uz to i to mesto, odnosno uz taj i taj položaj u Sokolstvu. Čim je s takvog položaja maknut, pravom ili nepravom, svejedno je, prestaje sokolski rad dotičnika. Ne sme, ako se je potpuno Soko, da nakon toga nastupi indiferentnost prema sokolskom radu, kao što ne sme ni da započne borba protiv svoga naslednika. Indiferentnost u takvom slučaju pokazuje povrednost, koja potiče od umišljenosti. Borba protiv svoga naslednika pokazuje opet potencijalnost drugih. Ispravan je put samo onda, ako se svoga naslednika svestrano podupire i upućuje. I tu upravo dolazimo do one: pojedinac ništa, celina sve. — Upravo radi celine treba često puta da se umiri i utiša vlastita sopstvenost.

Dozivajmo to sokolsko geslo kod svakog našeg sokolskog rada, a naročito kod rešavanja ličnih momenata, pa ćemo lakoćom mnogo puta rešiti i najzakačnije lične probleme, a misleći na to mnogo puta neće ni doći do ličnih raščišćavanja. To nam neka budu želje, u tom neka se kreću naša nastojanja stupajući u Novu godinu, pa će i naši rezultati biti udvostručeni.

A. Štefan, Beograd.

Sokolska radio - predavanja RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održavaju se:

dne 4 o. m. predaje br. Albert Lovasić, Ruma, o temi: »Soko kao socijalno kulturni radnik« (večernje predavanje);

dne 11 o. m. predaje br. Radimir Gacić, Šabac, o temi: »Doba sazrevanja, telesno vezbanje i Sokolstvo« (večernje predavanje);

dne 18 o. m. predaje br. Vladimir Deduš, Varaždin, o temi: Zadaća Sokolstva u odnosu grada i sela (večernje predavanje);

dne 21 o. m. predaje br. dr. Blagoje Marković, Užice, o temi: »Najbliži zadatak našega Sokolstva« (popodnevno predavanje);

dne 25 o. m. predaje brat prof. Adolf Štefan, Beograd, o temi: »Važnost Sokolstva za narodnu misao« (večernje predavanje).

Sokolska radio-predavanja preko Beogradske radio-stanice održavaju se svakoga četvrtka od 19.10 do 19.30 časova, i svake prve i treće nedelje u mesecu od 15.15 do 15.30 časova, osim ako u te dane ne pada koji veći praznik ili svečanost naročitog karaktera.

Poziv tečajcima škole za obuku vojnika za vode sokolskih četa

Pozivam svu braću, članove naših sokolskih četa, koji su, u toku godine 1932 i 1933 svršili I, II, III ili IV tečaj »Škole za obuku vojnika za vode sokolskih četa«, da Savezu Sokola kraljevine Jugoslavije (Beograd — Prestolonaslednikov trg br. 5) javu točnu svoju adresu, pa će im Uprava Saveza besplatno poslati knjigu »Rukovodnik«, u kojoj su oštampana sva nastavnička predavanja, koja su se predavala u tečajevima ove škole. — Beograd, 27 XII 1933.

Stevan Zakula, nadzornik nastave u školi.

Sokolski kalendar za 1934 g.

Jugoslovenska sokolska matica izdala je i ove godine za sokolsko članstvo svoj Jugoslovenski sokolski kalendar te poziva ovim putem sva ona bratska društva odnosno pojedince, koji do sada kalendar još nisu naročili, da isti naknadno naruče, i to po mogućnosti u što više primeraka te ga onda raspačaju među članstvo.

Jugoslov. sokolska matica u Ljubljani

IZ TELOVEŽBAČKOG SVETA

MEDUNARODNE UTAKMICE U BUDIMPEŠTI

Do sada je sigurno, da će učestvovati na međunarodnim takmičenjima u Budimpešti uz Mađare, Čehoslovake i Jugoslovence, također i švicarski gimnasti. Ovo će biti prvi put, da učestvuju Švicari na međunarodnim takmičenjima, što ih priređuje Međunarodna gimnastička federacija, jer su oni do sada učestvovali samo na onim takmičenjima, koja su vršena u okviru međunarodnih olimpijada. Na poziv saveznog tehničkog vodstva odazvalo se je 20 kandidata, među njima i poznati takmičari na olimpijadama kao Mic, Vak, Hengi, Stajman, Fiste i t. d. Vežbe tih kandidata započele su 2. decembra, a od 7. januara dalje nastaviće vežbanja 12 takmičara. Izbirna takmičenja biće 6. maja, a nato će se sastaviti definitivna reprezentanca švicarskih gimnasta za Budimpeštu. U okviru međunarodnih takmičenja priredile Mađarska telovežbačka organizacija i takmičenja mladih, t. j. takmičara mladih od 20 godina, koji će se takmičiti na spravama i u nekim granama lake atletike. Na tim takmičenjima mogu učestvovati svi telovežbački savezi, koji su u članjenju u Međunarodnoj gimnastičkoj federaciji s posebnom vrstom od 4 do 6 članova, a rezultati će se računati samo od prve četvorice najboljih takmičara. Ko će učestvovati na takmičenjima mladih do sada još nije poznato.

TAKMIČENJA VISINSKIH TAKMIČARA U MINHENU

Pred kakav mesec dana održane su u Minhenu zanimljive utakmice visinskih vežbača, kojima su učestvovali također i nekoji inozemski takmičari, među njima i takmičari svetskog glasa Italijan Neri i Mađar Pele. Između nemačkih vežbača osvojio je prvo mesto poznati štutgarski takmičar Krec, kojega nije nadvisio po kakvoći niti jedan od nemačkih takmičara. Neri je briljirao na razboju i konju, dočim su bili Neri i Pele na vratulu i krugovima podjednaki takmaci.

TURNERSKA TELOVEŽBAČKA SKOLA U BERLINU

Nemačko turnerstvo, kao najveća telovežbačka organizacija sveta, ima u Berlinu uzorno uređenu telovežbačku školu, gde svake godine održava čitav niz telovežbačkih tečajeva za uzgoj prednjaka i prednjačica. U prvom redu školi je svrha da uzgaja društvene načelnike i vodnike za pojedine telovežbačke kategorije, bilo muške bilo ženske. Zavod sam uređen je sasvim in-

ternatski, tako, da se svi slušatelji tečaja prehranjuju u zavodu, gde imaju i zajedničko stanovanje. U zavodu imaju na raspolaganje pored svih udobnosti stanovanja i prehrane također i knjižnicu, čitaonicu i, razume se, moderno opremljenu vežbaonicu i letnje vežbalište. Predavaonice su podeljene prema strukama. Za 1934 god. predviđeno je 35 raznih tečajeva. Utvrđen je također i broj slušaća, koji iznosi preko 2000 osoba.

NEMAČKI TURNERI I BUDIMPEŠTA

Nemački turneri bili su pred svetkim ratom članovi Međunarodne gimnastičke federacije, ali nisu nikada učestvovali na njenim međunarodnim takmičenjima. Iza rata tvrdili su nemački turneri, da su bili iz spomenute federacije isključeni na pobudu francuskih gimnastičara. Kasnije, za vreme predsednikovanja pok. Kazalea, pokazalo se je, da nemačke tvrdnje nisu odgovarale istini, i da su oni stvarno još i danas članovi Međunarodne gimnastičke federacije. Kako javlja »Daj-če turnejung« gotovo je sigurno, da će nemački turneri učestvovati na takmičenjima u Budimpešti, jer je, kako pomenuti list kaže, vrhovno tehničko vodstvo turnera raspisalo za 18. februara izbirna takmičenja za međunarodne takmičare iz svih 14 turnerskih župa. Savezne izbirne utakmice za Budimpeštu određene su za 18. marta. Iz ovoga se razabire, da će biti međunarodna takmičenja u Budimpešti do sada najveća, jer će na njima učestvovati uz Mađare, čehoslovake i jugoslovenske sokolske vrste, također i Švicari, po svojoj prilici i italijanski gimnasti i nemački turneri pored ostalih manjih organizacija, kao što su Belgijanci i Luksemburžani.

NOVA GIMNASTIČKA VEŽBAONICA U TURINU

Najstarije italijansko telovežbačko društvo je turinsko. U ovom mestu nikla je ideja o telesnom vaspitanju već oko god. 1840. Društvo je podiglo krasnu vežbaonicu već god. 1840, koja je bila u to vreme prva vežbaonica u Evropi uopće. Ali Fignerov sokolski dom u Pragu nadvisio je pomenutu vežbaonicu u svakom pogledu. Turinsko gimnastičko društvo služilo se je sa svojom vežbaonicom sve do današnje dana, kada je podiglo novu vežbaonicu sa svim potrebnim prostorijama, letnjim vežbalištem i t. d. sve u duhu današnjeg vremena. U staroj vežbaonici uredilo je društveni muzej, gde su pohranjene najdragocenije uspomenice italijanskih gimnasta iz ranijih vremena.

KRONIKA

Spomenik streljanim Borčanima u Pančevu. Dne 24. decembra otkriven je u Pančevu na Trgu mučenika na veoma svečan način lep spomenik žrtvama mađarskih vlasti, streljanim Borčanima, koji su životom platili ljubav prema svome narodu i svojoj otadžbini. Ovoj svečanosti prisustvovali su pored zastupnika Nj. Vel. Kralja pukovnika g. Konstantina Kostića, zastupnici svih mesnih vlasti, sve nacionalne organizacije i masa naroda iz grada i okolice. Predsednik odbora za podizanje spomenika g. Borivoj Pačić održao je dirljiv govor o palim žrtvama, a nato je predao spomenik na čuvanje gradu Pančevu preko njegovog načelnika g. Suvakovića.

Priznanje jednom prijatelju Jugoslovena. Dr. Josip Pata, dosadašnji docent lužičko-srpskog jezika, bio je ovih dana izabran za redovnog profesora starog i čuvenog Karlovog univerziteta u Pragu. Dr. Josip Pata je rodom Čehoslovak i odličan slavista. Specijalizirao se je u proučavanju lužičko-srpskog jezika. Sa svojim čestim posetama i proučavanjem Lužice toliko je zavoleo Lužičane, da je postao jedan od njihovih najodanijih prijatelja. Sada je predsednik društva za pomoć Lužičanima. Brat dr. Pata je i dobar Sokol, te velik prijatelj našeg naroda.

Smrt Knuda Rasmusena. Svakom kulturnom čoveku poznata su imena Nansena, Amundsena i Rasmusena. ovih neustrašivih istraživača Arktide. Sada je međutim, kako se javlja, umro dne 21. decembra u Kodaču, u 54. godini života, Knud Rasmusen na poslednima otrovanja. Ove jeseni vratio se je bolestan iz Grenlandije, gde se je otrovao pokvarenim mesom. Sva nastojanja da se spasí život ovom velikom naučniku i istraživaču bila su uzaludna. Pokojnik rodio se je u Grenlandu. Otac mu je bio učitelj, Danac, dok mu je majka bila Eskimka. Studije je završio u Kodaču, a već u svojoj 23. godini putuje u nepoznate predele Grenlandije, kao član istraživačke ekspedicije. Od mnogih njegovih putovanja, koje je kasnije sam vodio osobito je čuveno putovanje godine 1912 preko čitavog Grenlanda i putovanje u godini 1921 kada je iz Hedsn beja severnim delom Severne Amerike prevlazio put od preko 2000 km do Kotzebue Sanda na Aljaski. Poslednja njegova istraživanja išla su za time da nađe pradamovinu Eskima.

350 godišnjica smrti Ivana Fedorova. Krajem decembra navršilo se je 350. godina od smrti Ivana Fedorova, prvog i znamenitog ruskog tiskara (štampara). Fedorov rodio se je u Kaluškoj guberniji i postao je dakom u moskovskom carskom gradu Kremlju baš za vlade Ivana Groznog, kojemu je tadašnji danski kralj godine 1552 poslao svoje štampare, da nauče Ruse

štampanju i da na taj način uklone nepotrebu prepisivanja. Danski majstor, koji je vodio rad, izabrao je za svog učenika Fedorova, koji je ubrzo nadmašio i samog majstora. Nakon par godina preuzeo je samostalno vodstvo štamparije, koju je osnovao po uputama Danaca Ivan Grozni i koja je bila prva ruska štamparija u opšte. Za saradnika izabrao je Petra Mistislavca i već nakon 10 godina pretprema izašla je iz štampe prva velika ruska štampana knjiga »Knjiga apostola«, a godinu kasnije »Časovnik«, koji je sadržavao sva uputstva za održavanje služba božijih s potrebnim molitvama i psalmama za celu godinu. Prepisivači, koji su videli da im nestaje posao zbog štamparije, pa i sami popovi optužili su Fedorova zbog vraćarstva, zbog čega je morao da pobežne iz Moskve zajedno sa svojim pomoćnikom. Od ovog vremena počinje stalno seljenje Fedorova. Najpre nade gostoprinstvo kod hetmana Hotkeviča u Litvi, kojemu uredi i vodi štampariju u Zabludovu, gde je 1568 izdao »Evanđelje«, kasnije ođe u Lavov, gde izda drugi deo »Apostola«, a u Ostrogu kod kneza Konstantina Ostroškog god. 1581 i 1582 oštampao je »Otrošku bibliju«, prvu potpunu knjigu ove vrste na ruskom jeziku. Umro je siromašan i zaboravljen u progonstvu 1583 u Lavovu.

KNJIGE I LISTOVI

»RUKOVODNIK«

Za nastavu pri održavanju tečajeva za vođe sokolskih četa.

Štampano kao rukopis. Beograd 1933. Izdanje Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Medu mnogim lepim i korisnim sokolskim edicijama, izdanim bilo od samog Saveza SKJ, odnosno od njegovog Prosvetnog odbora ili od Jugoslovenske sokolske matice, primili smo sada opet jednu opsežnu brošuru (300 str.) pod gornjim naslovom, koja je po svojoj svrsi namenjena vođama sokolskih četa, te koja predstavlja veliku dobit za praktičan rad našega Sokolstva, i baš onog velikog njegovog dela po našim sokolskim četama.

Poznato je, da Izvršni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije održava svake godine po 2 do 3 tečaja škole za obuku vojnika za vođe sokolskih četa. Polaznicima ove škole sva predavanja, koja su bila držana, davala su im se i pismeno, razmnožena strojem, da bi ih lakše pratili i shvatili reči i tumačenja svojih predavača. To se je u praksi međutim, iz mnogih razloga, pokazalo nepodesnim i zato se je došlo do zamisli da se sve gradivo za tečaj ove škole, sredeno po granama i po svojoj vrsti, sakupi u jednu knjigu, koja će tečajima poslužiti kao neka vrst udžbenika, »rukovodnika«, umesto onih nepraktičnih — da se tako izrazimo — dosadanjih sokolskih seoskih skripta. I tako se je sada ovom izdanom brošurou dobila jedna lepa celina sveukupnog gradiva, koje se predava u pomenutoj školi, a osim toga, ova brošura u praktičnom radu u sokolskim četama poslužuje i kao izvrstan priročnik, u kome će osim vođa sokolskih četa i svaki drugi član čete, pa i mnogog omanjeg društva, moći uvek da nađe sve ono što mu treba i što je najbitnije za poznavanje samoga Sokolstva i provođenja sokolskog rada uopće.

Brošura »Rukovodnik« štampana je kao rukopis, a to ujedno i znači, da njen redakcijski oblik još nije definitivisan i da će se, ukoliko se to pokaže potrebnim, ova brošura upotpuniti, doterati i uopće usavršiti. Štampanjem ove brošure kao rukopisa dobro je uočena činjenica, koja time već unapred odbija svaku neobjektivnu kritiku, potaknutu nekom tobožnjom učenošću i pretencioznošću, kritiku koja bi tražila samo nedostatke, prelazeći preko velikih prednosti i odlika kao i korisne svrhe izdavanja ove brošure, koja, kao prva svoje vrste u našem Sokolstvu, predstavlja za članove i vođe sokolskih četa odličan ABC Sokolstva, naine sokolsku azbuku za naše sokolsko selo.

Brošura je podeljena u tri dela, i to prvi: Opšti deo — Sokolstvo, obuhvata, u obliku članaka i uputstava, ova predavanja: Dr. Maks Kovačić: Sokolska misao; Ciljevi i zadatci Sokolstva; Ante Brozović: Sokolsko vaspitanje i disciplina; Misli vodilje u sokolskom radu; Istorija Sokolstva; Dr. Maks Kovačić: Organizacija Sokolstva; Prosvetni rad u Sokolstvu; Ante Brozović: Osnivanje sokolskih četa; Dužnosti i prava sokolskog članstva; Dimitrije S. Pavlović: Sokolska administracija. Drugi deo — Sokolski tehnički deo — obuhvata: Miroslav Vojinović: Sistem telesnog vežbanja; Metodika telesnog vežbanja; Đorđe Ilić: Vodstvo vrste; Franjo Zic: Proste vežbe; Bogdan Spornjak: Vežbe spravama; Evgenije Davidov: Laka atletika; Franjo Vanjik: Igre; Zdenko Pavić: Skupine; Borilačke vežbe; Različnosti. Treći — Poučni deo — obuhvata: Momir Korunović: Zemljopis i istorija Jugoslavije; dr. Milorad Dragić: Higijena; Stevan Zakula: Narodno pesništvo; Dragoljub Alanacković (svrstao): Himne i sokolske korac-

Vsem svojim odjemalcem iz sokolskih krogov:

Zdravo in srečno leto 1934!

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE v LJUBLJANI
IN PODRUŽNICA v MARIBORU

3-1

nice; Sava M. Ratković: Poljoprivreda; Ratarstvo; Gradinarstvo; Stočarstvo; Zivinarstvo; Pčelarstvo; Vočarstvo; Vinogradarstvo; Vojislav Stojanović: Zadržarstvo.

Pozdravljajući što je Savez SKJ došao na ovu srećnu zamisao i omogućio njeno ostvarenje štampanjem ove dobre brošure, treba odati ujedno i puno priznanje samom uređivaču brošure, br Stevanu Zakuli, nadzorniku Škole za obuku vođa za seoske čete, koji je s mnogo smisla i ljubavi za naše Sokolstvo na selu uredio ovu opsežnu i necenjivo korisnu knjigu, koja će — pogotovo obzirom na specifične prilike našeg Sokolstva na selu zatim njegovog bujnog razvitka, kao i zdravog shvatanja i oduševljenja za sokolsku misao — poslužiti u punoj meri svojoj velikoj svrsi.

Naglašujući ponovno, da je ova brošura štampana kao rukopis te da samim tim dopušta i predviđa izvesne korekture, i redakcijske i druge, potrebre pre no što izađe kao redovno knjižno izdanje, mi činimo ovde sada samo jednu primedbu, a koja međutim i pored još nekih manjih nedostataka, nije nikako na uštrb brošure, naime, da bi njen naslov mogao da bude pogodniji duhu našeg jezika, a ne da se za to posluži jednim, očito ruskim, izrazom, tim nezgodnijim, što u sebi veže dva substantiva, a što naš jezik nikako ne trpi, bar tamo, gde za to ima lepše i jezično prikladnije zamene. Brošura je štampana ćirilicom.

S. Č.

JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI KALENDAR za god. 1934

U nakladi Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani, a pod uredništvom br. Verija Švajgara, izašao je ovih dana

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVAIČETA

Župa Banja Luka

BANJA LUKA. — U našem Sokolskom društvu proslavljen je 1. decembar akademijom i svečanom zabavom. Vežbe članova i članica, ž. i m. naraštaja, te ž. dece, izvedene su odlično kako na akademiji tako i na svečanoj zabavi. Na akademiji održao je predavanje o značaju 1. decembra brat dr. J. Parenčević, a na svečanoj zabavi brat ing. Lazo Marković. Na zabavi su učestvovali i članovi Narodnog pozorišta iz blagonaklonosti s nekoliko točaka programa.

Idejna škola, Sokolsko društvo Banja Luka održalo je svoju drugu idejnu školu ove godine u Sokolskom domu na 23 i 26. novembra za novo članstvo. Prvi dan, iako je bio radni dan, pristupilo je predavanjima 38, a drugi dan 57 novih članova. Škola je trajala 6 sati, a predavali su se: istorija Sokolstva i gimnastike brat Milan Perenčević, sokolska organizacija i administracija ses. Vinka Storeli, trezvenost u Sokolstvu br. dr. Trumić, ideologija Sokolstva brat Muradbegović, savremeni zadaci Sokolstva br. dr. J. Perenčević, sokolski prosvetni rad br. ing. L. Marković, utecaj telovežbe na telo i duh br. dr. Stjepanović. Školu je vodio društveni prosvetar.

LIČKO PETROVO SELO. — Rodendan Nj. Vel. Kralja Aleksandra proslavilo je ovo Sokolsko društvo na svečan način. Ta svečanost je održana u Državnoj osnovnoj školi. Svečanu sednicu otvorio je starišina dr. Jambrec kratkim govorom, a zatim daje reč novo izabranom prosvetaru br. Simi Svjetlici. Brat prosvetar u lepom i za-

iz štampe u veoma ukusnoj opremi, u polutvrdom platnenom povezu, Jugoslovenski sokolski kalendar, članski. Pored kalendarskog dela, kome su pridođani i značajniji datumi iz naše nacionalne i sokolske istorije, kalendar sadrži rodoslovje našeg Kraljevskog Doma, razne podatke za praktičnu upotrebu, pravilnik o povlasticama na državnim željeznicama za Sokole, fragment iz pisama mladog učitelja pod naslovom »Zidanje tvrđave« od br. E. Gangla, sokolsku kroniku, pregled Sokolstva uopšte, a posebice jugoslovenskog kao njegovu organizaciju, podatke o sokolskim župama, društvima i četama, statistički pregled jugoslovenskog Sokolstva od 1921 do 1933, malu statistiku Saveza SKJ od 30. juna 1933 i drugo. Kalendar je ilustriran sa dve uspele slike: Nj. Vel. Kralja i Nj. Vis. prestolonaslednika Petra, starišine Saveza SKJ.

Kalendar se naručuje kod Jugoslovenske sokolske matice u Ljubljani, Narodni dom, uz cenu od 9 Din po komadu.

Dr. Vojislav Rašić:

»SOKOLIJADA«

»Sokolijada«, zbirka sokolskih i rodoljubivih pesama za deklamovanje i pevanje, radi podizanja sokolskog — viteškog duha, od brata dr. Vojislava V. Rašića, jednog od osnivača našeg predratnog Sokola. Knjiga ima preko stotinu pesama i velik broj slika iz sokolsko — viteškog života, a sve u duhu jugoslovenskom. Preporučena je i od cele naše jugoslovenske štampe i naših sokolskih listova. Cena je samo 20 Din i 2 Din za poštarinu. Knjiga je vrlo podesna za sokolska posela i svečanosti. Dobija se kod brata Rašića u ulici Princa Evgenija br. 2/II Beograd. Poštanski ček je broj 50.788. Na deset i više komada daje se 10% popusta.

Župa Beograd

BEograd. — Župski prednjački ispiti. Pred komisijom, koja se sastojala iz predsebnika brata Miroslava Vojinovića i članova braće: Đorđa Ilića, Bogdana Spornjaka, Momira Sinobada i dr. Milvrada Feliksa, položili su na dan 26. novembra 1933. godine župski ispit kao sposobni: s. Angelina Stošić iz Beograda matice i brćica: Makso Rozencvajg, Vlastimir Vesković, Borislav Stojčić i Jovan Milosavljević iz Rume. M. J.

BEograd. — Sokolski praznik je proslavljen u Beogradu na svečan način. Starišinstvo župe je organizovalo zajedničku proslavu, koja se održala u velikoj sali Kolarčevog narodnog univerziteta. Ovoj proslavi su obavezno prisustvovala sva beogradska sokolska društva, sa svim svojim članstvom, naraštajem i decom, kao i veći broj prijatelja Sokolstva i zvaničnih predstavnika, kao izaslanika Nj. V. Kralja, Ministra vojske i mornarice, predsednika Opštine, br. poslanik Čehoslovačke, izaslanik poslanika Republike Poljske, izaslanik Nj. S. Patrijarha, vrhovni rabin dr. Alkalaj, predstavnik

Srečno novo leto!

»Jugoslovenska Sokolska Matica«

Ljubljana, Narodni dom

1-1

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezom

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6

Srečno leto 1934!

ROSIIA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

starokatoličke crkve i predstavnici mnogih kulturnih, humanih i nacionalnih društava. U 11.30 brat Milivoje Smiljanić, zamenik starešine, otvorio je svečanu sednicu i pozdravio sve prisutne. Osobitu radost i blagodatnost Nj. V. Kralju, koju je poklonio specijalnu pažnju ovoj proslavi, poslavši svog zastupnika, što cela dvorana dočeka s frenetičnim pleskanjem i ovacijama N. V. Kralju i celom Kraljevskom Domu. U kratkom govoru brat Smiljanić je izneo mnogo lepih opservacija i potom dao reči bratu dr. Milanu Glavinicu, prosvetaru župe, koji je pročitao poslanicu br. Saveza. Brat Gošić, član pozorišta, recitovao je s osobitim čuvstvom i toplinom jednu nacionalnu pesmu. Akademsko pevačko društvo Obilic, svojim prisustvom i pesmom uveličalo je ovu proslavu: mešoviti hor je otpevao Mokranjčeve rukoveti — aplauzu nije bilo kraja. Muški hor je ponovno pevao, a orkestar muzike II peš. puka je svirao iz opere Prodana nevesta. Brat Stevo Zakula recitovao je jednu pesmu. U 12.30 je svečanost zaključena.

Sokolsko društvo Beograd-matica je jutro, u 8 časova održalo proslavu u vežbaonici. Dr. Milan Glavinic, starešina društva, kratkim govorom otvorio je svečanu sednicu. U govoru je otprevao nekoliko pesama, izvršeno prevodenje i zakletva. Drugoga decembra, uvečer, održano je svečano poselo. Na poselu je govorio brat prosvetar o događajima u i izvan Sokolstva. Nato je izvedeno nekoliko točaka telovežbačkog i prosvetnog karaktera. Posle programa održana je igranka.

BEOGRAD VIII. — Ovo društvo proslavilo je 1. decembar jutro sa sednicom, posle podne akademijom, a na večer sa svečanom akademijom s biranim programom i igrankom.

INDIJA. — Ovo društvo proslavilo je 1. decembar prisustvom blagodarenju, a nakon toga odavanjem počasti Kralju Petru I Oslođicu s polaganjem venca. Iza toga održana je sednica društva s prigodnim govorom, raznim prigodnim točkama, prevodenjem i polaganjem sokolskog zaveta. Na večer održana je vrlo uspešna akademija s biranim programom i s igrankom.

ZEMUN. — Svoju godišnju akademiju priredilo je ovašnje Sokolsko društvo 9. decembra. — Manja m. deca izvela su sastav Slavka Poljšaka: »Deca

Župa Bjelovar

KONČANICA. — U nedelju dne 3. XII priredilo je Sokolsko društvo Končanica večernju akademiju u proslavu 15-godišnjice našeg narodnog Ujedinjenja. Akademija je uspešna u materijalnom, a naročito u moralnom pogledu. Program je bio sastavljen iz 12 veoma lepih točaka, koje su ostavile dubok dojam na sve prisutne. Starešina br. Orlić otvorio je akademiju lepih govorom, a brat prosvetar održao je predavanje o značaju i veličini Prvog decembra. Zatim su sledile deklamacije i nekoliko vežaba, koje su vrlo lepo uspele. Iza programa nastalo je narodno veselje.

SV. IVAN ZABNO. — Sokolsko društvo Sv. Ivan Zabno proslavilo je dan ujedinjenja na osobito svečani način. Pre podne održano je blagodarenje, a iza toga svečana sednica uz govor brata starešine. Sama pak proslava prenesena je na 3. XII, kada je izvršen zavet, prikazano nekoliko uspešnih telovežbačkih točaka, kao i slika Stj. Roca: »Istina pobeđuje«. Prigodni govor održao je br. starešina.

TROJEDRAVA. — 17. decembar, kao dan rođenja Nj. Vel. Kralja, proslavila je ovašnja četa najlepše i naj-svečanije. Ujutro u sokolani održao je prigodno predavanje br. Momčilović. Nato je bilo nekoliko deklamacija i vežaba. Navečer je bila akademija, koju je otvorio pozdravnim govorom, uz prigodno predavanje o Nj. Vel. Kralju Aleksandru, kao i uložio kuće Karadordević u stvaranju Jugoslavije br. Dom. I. Momčilović. Posle nekoliko uspešnih vežaba i pozorišnih komada razvio se ples.

VRBOVEC. — 1. decembra, iza blagodarenja, bila je svečana sednica s predavanjem o značenju ujedinjenja i s polaganjem zaveta novih članova. Iz tehničkih razloga nije naveče održana akademija, već je održano uspešno društveno veče, a akademija je prenesena na 16. dec. uoči Kraljevog rođenja, kao drugi deo proslave dana ujedinjenja. Prigodno slovo održao je br. Vernik, a zatim je bio tehnički deo akademije. Pevalo je iz blagonaklonosti Pev. društvo »Petar Zrinjski« iz Vrboveca. Iza toga ples.

LOZAN. — 10. XII 1933 priredilo je Sokolsko društvo Virovitica s društvom »Sv. Sava« iz Zagreba u Virovitiću priredbu s vrlo lepim programom. Gotovo celokupno članstvo naše čete posetilo je tu priredbu i s iste ponelo mnogo lepih utisaka.

u sokolani« na muziku VI. Pleštica, dobro. Sastav odgovara dečijoj psihi, i deca su ga s razumevanjem izvela. Kod postrojanja je bilo po malo gurnjave, ali toga ima i u sokolani, pa je tako i ova greška verovatno ilustrovala rad u vežbaonici. — Vežbe na gredi s članicama ruskog oteka. O samom sastavu mogli bi se reći bez preterivanja, da se izgubio u bezmernim gibanjima ruku; kad se k tome doda i nekoliko krupnijih zabuna i po malo smeđa od strane vežbačica, onda ne ostaje da se kaže mnogo dobrog. — Z. deca »vežbe s ružom«. Sastav bez naročitih pretenzija, ali zgodan za decu; vrlo je dobro uvežban, pa zaslužuje punu pohvalu. Kod ove, kao i kod prednje tačke nisu naznačeni autori vežbe. — Vežbe na razboju, članovi ruskog oteka. Videli smo jedno prosečno odeljenje. Uspeh bi bio mnogo veći, da su manje kombinirali, jednostavne elemente prsto vezivali, ali pako bi izvedba bila odlična; a ovako, jedva da je zadovoljavajuća. — M. naraštaj izveo je Poljšakovu devetku, sastav pun gimnastike i dobre kombinacije. Vežbanje je bilo odlično. — Z. naraštaj pokazao nam je školu tela od Mace-Vojnović, jedan dobar sastav s dosta gimnastike, no s početničkim nedostacima u vezivanju kombinacija, što će se vremenom dužine radom potpuno izgubiti. — Članovi na vratilu imali su »peha« u najbolju ruku rečeno. Poznavajući vežbačice sve kao odlične i vrlo dobre gimnastičare, zaista moramo se čuditi, da im ništa nije polazilo za rukom. — M. deca izvela su Poljšakovu »dvadesetku« vrlo dobro. Sam sastav je u svakom pogledu na svome mestu. Nekoliko malih zabuna moglo se izbeći s malo više pažnje. Vežba se završila odličnom skupinom. — Članice su prikazale Matjaševiću »Svetlo i tama« jednu odličnu stvar, korcografski lepo obradenu. Izvedba je bila vrlo dobra. — Muški naraštaj izveo je po dva skoka s pružne daske veoma dobro. — Dvoržakovu »Humoresku« u telovežbenoj obradi Jos. Bognera prikazali su članovi odlično. Vežba sastavljena u stilu Murnikovih i Kovačevih kompozicija, stavlja na sve vežbače velike zahteve, a pojedine stavove, položaje i prelaze u mogućnosti su izvesti samo vežbači naročitih sposobnosti. Vežba je puna temperamenta i ritma, te stvarne gimnastičke vrednosti. Steta bi bila da se se stavi na papir.

Prošlogodišnja akademija bila je nešto bolja.

PALEŠNIK. — Na dan 29. X osnovana je Sokolska četa i izabrana sledeća uprava čete: za starešinu brat Slavina Janko, za zamenika starešine Ciner Matija, za tajnika i prosvetara Batišić Miljenka, za načelnika Rebić Matjo, za načelnicu Batišić Evicu, za članove revizionog odbora Gesvaju Josip, Grusliger Josip, Ivšić Andrija i Flegl Ivan, za blagajnika Bito Franjo. — Četa je na dan 3. XII t. g. održala svečanu proslavu dana ujedinjenja. Pre podne održana je svečana sednica. Br. dr. Kehler, starešina iz Garešnice, izvršio je svečano polaganje zaveta novih članova, a brat Pavlek, načelnik društva Hercegovac, pozdravio je braću i sestre i zaželio nam uspešan rad. Brat okružni prosvetar Rak Dragutin iz Garešnice održao je predavanje o značaju 1. decembra. Na večer održana je svečana akademija, na kojoj su izveli vežbe članovi čete, te naraštaj muški i ženski. Program su dopunili s tri točke braća i sestre iz Hercegovca, koji su u velikom broju došli na ovu našu proslavu.

Župa Celje

CELJE. — Zbirka za bedne rudarske družine. Po zadnji zbirki, objavljeni u Sokolskom glasniku št. 40 z dne 6. oktobra t. l. je župa prešla se naslednje prispevke:

Sokolsko društvo Bjelovar 501 Din, Sokolska četa Zalog 150 Din, Sokolsko društvo Komenda 100 Din, Sokolsko društvo Maribor I 100 Din, Sokolsko društvo Prevalje Din 86.50, Sokolska četa Šmihel pri Novem mestu 63 Din, Sokolsko društvo Rače 50 Din, Sokolsko društvo Križevci pri Ljutomeru 47 Din, po 10 Din: Sokolske čete Bačevci, Jablanica, Konjicini Siplite, skupaj Din 1.137.50. Celotna zbirka znaša na dan 27. novembra Din 78.479.75. Pri zadnji objavi je bil za znesek 210 Din pomotoma naveden napačni darovalec in se mora pravilno glasiti: Sokolsko društvo Štepanja vas, kar s tem popravljamo.

Župna uprava je sporazumno s starešinami odnosno zastopniki društva iz prizadatih krajev v treh presledkih razdelila podporo sledeče:

Trbovlje 25.000 Din, Zagorje ob Savi 17.000 Din, Hrastnik 12.750 Din, Zabukovca in Velenje skupaj 12.750 Din, Senovo 6.000 Din, Dol pri Hrastniku 3.000 Din, zaslužnemu in dolgoletnemu članu Sokola Zagorje ob Savi, ki je zaradi rudarske krize prišel ob dom in vse premoženje, 900 Din, župnemu socialnemu odseku za rudarske revirje 320 Din. Če pristajemo še poštne stroške za nakazila denarja etc. v znesku 69 Din, se je porabilo v

skupnem 77.779 Din, tako, da ostane od zbirke še Din 690.75 razpoložljivega. Ta znesek je rezerviran za kakšen nepredviden nužen primer, ki bo brez dvoma v zimi nastopil. Župa trdno pričakuje, da bo k navedenem malensnemu preostanku prešla še nadaljne prispevke naših bratov in sester, tako da bo mogla v veliki sili, ki je neizbežna, še pomagati tej ali oni onemogli rudarski družini.

Za rudarske revirje se je ustanovil poseben župni socialni odsek, ki se bavi s preskrbo dece predvsem pa one mladine, ki je šoli dospela in se potika brez posla. Preskrbilo se je več dečkom in dečkicam obrtna in slična izobrazba, da si bodo mogli priboriti človeka dostojno preživljanje. Sicer se pa socialni odsek bavi tudi s drugimi važnimi socialnimi zadevami, ki spadajo v področje te prepotrebne ustanove.

Župna uprava se ob tej priliki ponovno pristočno zahvaljuje vsem blagim dobrotnikom, ki so, prežeti čuta človekoljubnosti, olajšali marsikatero gorje. Komur je mogoče, utrpeli naj-sibo še tako mali znesek, se mu za dobroto iskreno zahvaljujemo, kajti beda bo po zimi naraščala.

Župna uprava.

ARTIČE. — Od 19. novembra do 10. decembra 1933. je priredilo naše sokolsko društvo idejni tečaj za svoje članstvo, na katerem so predavali br. dr. Zdošček Josip, br. dr. Cernelc Stanok, br. Grabeljšek Karl in br. Dernač Rado. Idejni tečaj je uspel nad vsako pričakovanje. Na dva predavanja so bili vabljivi tudi nečlani našega društva, ki so se odzvali za naše razmere v ogromnem številu. Marsikateri, ki so se bili do nedavnega odločni nasprotniki sokolske ideje, so spoznali svojo zmotu.

V nedeljo, dne 10. decembra pa smo priredili sokolsko akademijo, kot zaključek k idejnemu tečaju. Obenem je bila zapisnica članstva. Navzoči so bili tudi vsi člani naše sokolske čete Sromlje. Na sporedu so bile razne točke. Vsa prireditelj je uspešna.

TRBOVLJE. — Trbovlje je proslavilo dan Ujedinjenja prav svečano. Proslave in slavnostne povorke se je udeležilo več kot 3000 ljudi. Po službi božji je spregovoril zbrnemu narodu starešina Sokola br. Plesković o pomene dneva. Po tem se je v sokolskem domu vršila slavnostna seja z običajnim sporedom. Popoldne ob 15. uri je razdelil odbor podpore najrevnejšim družinam iz fonda, ki ga je zbral Sokol širom domovine ob lepem nagovoru podstaroste br. inž. Ivanovića. Obdarovanih je bilo 260 družin. Zvečer se je vršila sokolska akademija.

VELENJE. — Naše društvo je priredilo žalni večer ob priliki trinajstletnice Rapalla.

V uvodni besedi se je br. prosvetar dotaknil nesrečnih datumov našega naroda kakor so si sledili časovno in to: koroškega plebiscita, Rapalske pogodbe in žrtve našega naroda Vladimira Gortana, Marušića, Bidovca in dr. Sledila je molitev: »Zemljica naša jugoslovanska«. Sokolski oktet je zapel »Morje Adrijansko«, kateremu je sledila zborna recitacija Iga Grudna »Mi smo minerji«. Mala deklica je deklamirala »Istri«, kateri je sledil zopet oktet »Oj Doberdob«. Nato je sledila recitacija od K. Široka: »Kako je bilo Tebi Marija pri sreću takrat...«

Žalni večer je zaključila živa slika, prikazujoč trpljenje našega ljudstva pod fašističnim bičem.

Župa Osijek

ZAGORJE OB SAVI. — Naš Sokol je slovesno proslavil 1. decembar. Na predvečer je bila prirejena bakljadna skoci Zagorje in Toplice. Pred sokolskim domom je imel prosvetar brat Korošec lep govor. 1. decembra se je društvo udeležilo slavnostne maše. Ob pol 11 je bila slavnostna seja s prigodnim govorom, nakar je sledila zapisnica in prestop naraščaja v članstvo. Ob pol 8. zvečer je bila slavnostna akademija s 13 točkami.

Župa Cetinje

CETINJE. — Prvi župski prosvetni tečaj. Prosvetni odbor Sokolske župe Cetinje održao je prvi župski prosvetni tečaj za društvene prosvetare na Cetinju, u vremenu od 14 do 19. novembra o. g.

Radi opšteg sokolskog obrazovanja svoju tečajaca — društvenih prosvetara — ŽPO je stvorio plan i raspored predavanja i to ovako: osnovi sokolske ideologije: br. Rajnvaajn Mihailo, predsednik ŽPO i načelnik prosvetnog odeljenja banske uprave (1 čas); higijena: br. dr. Piletić Vladimir (1 čas); sokolska istorija: br. Milić Šćepan (3 časa); sokolska organizacija: br. Ivanović Milutin (2 časa); vaspitane dece i naraštaja: br. Grujičić Krsto (2 časa); zadaci prosvetara: br. Velimirović Dušan (2 časa); sokol. administracija: br. Ivanović Milutin (1 čas); govorništvo: br. dr. Milorad Šoškić (1 čas); sokolska statistika: br. Milović Aleksandar (1 čas); sokolska štampa: br. Doriomedov Nikola (1 čas); pro-

svetne škole i tečajevi: br. Grujičić Krsto (1 čas); Sokolsko i narodno prosvetanje: br. Karaba Trifun (1 čas); sokolsko novinarstvo: br. Milić Šćepan, žup. nov. (1 čas); trezvenost i Sokolstvo: br. dr. Piletić Vladimir (1 čas); sokolska štednja: br. Rajnvaajn Mihailo (1 čas); putevi i ciljevi Sokolstva: br. Grujičić Krsto (1 čas); Sokolstvo i selo: br. Dedić Četko (2 časa); debatne večeri: br. Grujičić Kr-

Od strane župskog prosvetnog odbora određen je za stalno dežuranje i rukovođenje istim, kao voda, br. Grujičić Krsto, a drugi određeni voda br. Ivanović Milutin vodio je uporedni tečaj za vode seoskih sokolskih četa.

Tečajcima je bilo omogućeno da prisustvuju »Njegoševom večeru« koji je priredilo Sokolsko društvo Cetinje. Pregledali su narodni muzej i dr. znamenitosti.

Prvi prosvetni tečaj Sok. župe Cetinje, održan od 14 do 19 novembra 1933

sto (8 časova); Tiršev sokolski sistem: br. Žluva Josip (1 čas) i jutarnje i večernje vežbe: br. Grujičić Krsto (8 časova). Svega časova: 41.

Da bi se omogućio pristup na ovaj tečaj svim br. društvima Izvršni odbor župe odobrio je predlog ŽPO, da svako bratsko društvo pošalje po 1 člana ili prosvetara DPO, na trošak župe, a preporučeno je društvima da pošalju još po jednog člana na svoj — društveni trošak, kako bi se na taj način obrazovao što veći i čvršći kadar sokolskih prosvetnih radnika. Tako isto se ŽPO obratio direktorima učiteljske škole i bogoslovije s molbom, da se odobri učenicima IV i V razreda da posećuju tečaj, kako bi se ovi mladi pripadnici narodne prosvete upoznali sa Sokolstvom. Direk. učit. škole br. dr. Šoškić Milorad odobrio je i učenicima IV razreda, pored učenika V tečaja, da polaze sokolski tečaj i dao veliku dvoranu učiteljske škole za održavanje predavanja. On je bio pravi domaćin brižljivo radeći na što uspešnijem izvođenju ovog sokolskog prosvetnog tečaja. Banski prosvetni načelnik, br. Mihailo Rajnvaajn, župski prosvetar, omogućio je svojim odobrenjem učiteljima sreza cetinjskog da posećuju ovaj tečaj, kao i trojici iz sreza nikšičkog.

Prema ovome predavalo je, odnosno bilo je na tečaju, 13 nastavnika, a tečajaca 56. Od ovih 56 polaznika tečaja bila su 15 društvenih prosvetara, 27 učenika-ica učiteljske škole, 14 učitelja-ica srezova Cetinjskog i Nikšičkog. I tečajac je napustio tečaj, te ih je završilo tečaj 55.

Da bi se tečajci bolje upoznali s dužnostima i zadacima prosvetara držani su govori pred vrstama za vreme jutarnjih i večernih vežba, a svakog dana, posle održanih predavanja, održavane su debatne večeri po 2 sata. Time se u potpunosti formi obrazovala sokolska prosvetna škola, u kojoj su učestvovali vrlo živahno svi tečajci.

Župa Osijek

VUKOVAR. — Okružni prednjački tečaj. Izvršavajući trogodišnji telesno-vaspitni plan Sokolska župa Osijek održava i ove zime niz okružnih prednjačkih tečajeva s naročito izrađenim programom u svim okružjima. Tako je održan i u Sokolskom okružju Vukovar od 3 do 13. decembra o. g. Tečaj je trajao 10 dana i bilo je 90 nastavnih časova. U tečaj su poslale svoje članove sledeće jedinice: Vukovar (2), Sidski Banovci, Erdevik, Lovas, Sid, Dalj, Sotin, Adaševci, Belo Brdo, Ber-

Posle, uspešno završenog tečaja, svi nastavnici s tečajcima i zam. starešine župe br. Mihailom Bajčićem učinili su izlet na Njeguše i Primorje. Pred rodom kućom Petra II Petrovića-Njegoša održao je govor o velikom pesniku Njegošu br. Rajnvaajn Mihailo. Tom prilikom govorio je još br. Karabaš Trifun. Br. Rajnvaajn je okitio pesnikovu rodu kuću kitom prirodnog cveća, nakon čega su tečajci razgledali druge znamenitosti Njeguša i produžili putovanje oko Lovćena za Budvu. U Budvi su dočekani od građanstva na čelu s pretsednikom opštine i sokolskom upravom. Tom prilikom su zajednički u stroju pošli pred sabornu crkvu, gde se nalazi grob Stjepana Mitrović Ljubiše, književnika i političara, održavši komemoraciju Ljubiši. Br. Rajnvaajn je tom prilikom također održao govor položivši kitu prirodnog cveća na grob pesnikov. Br. Milić Šćepan održao je predavanje o Stjepanu Mitrovom Ljubiši osvežavajući uspomene na njegov rad.

Za vreme prirednog ručka, u hotelu »Mogrenu«, pozdravio je Jadransko More — naše sinje more, br. Rajnvaajn Mihailo, pošto je zamenik starešine župe br. Bajčić Mihailo pozdravio Nj. Vel. Kralja, starešinu SKJ i starešinu župe br. Gavra Miloševića, izneo važnost održavanja prosvetnih tečajeva i t. d. Također su se tečajci sa svojim nastavnici setili da pozdrave saveznog prosvetara br. dr. Belajčića Vladimira.

Posle ovoga se provelo u Budvi 3 sata u veselom raspoloženju i sali »tlosetkama« (prosvetna ribica), razgledanju morskog plaže, grada i okoline.

Izletnici su s 2 autobusa i automobilima nastavili put uz Lovćen i stigli su uveče na Cetinje.

Time je završen ovaj prvi župski prosvetni tečaj. S. M.

kasovo, Vera i Jamena. Tečaj se održao u vežbaonici tamošnje gimnazije. Vodio ga je župski prednjački brat Hodovski. Osim njega predavali su i sledeća braća Sijanović, Spajić, Roknić, Lukić, dr. Grin i dr. Lipovčak.

Tečajci su pokazali mnogo interesovanja, volje i marljivosti, te se nadati, da će stečeno znanje u tečaju plodonosno preneti u redove svojih jedinica. Sledeći tečaj održaće se u okružju belomanastirskom. — H. V.

OSIJEK. — Društveni prednjački ispit položili su 16 i 17. XII u Đakovu: sestra Liza Vesinger iz Đakova i brat Ivan Rajnnger iz Semeljaca.

8 okružnog prednjačkog tečaja u Vukovaru, održanog od 3 do 13 dec. 1933

Župa Novo meso

ST. JERNEJ. — Naš Sokol je priredil v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja slavnostno akademijo. Proslava je bila izvršena prav svečano. Po nagovoru br. staroste je zbor dece in članstva zapel državno himno, nakar se je na okusno dekoriranem odru razvil 18 točk broječi spored. Nastopili so vsi telovadni oddelki. Poleg članov mornarjev, ki so s spremljevanjem moškega pevskega zbora izvajali simbolične vaje: Ribniče nad morem, so najljubji ugajali »Mali amor« in »Venčič« i ljubkih kostumih ter pestra skupina dece — kmetov in kmetic s »Kmetov molitvij«. Enako uspele so bile tudi ostale telovadne točke s spremljevanjem klavirja. Vmes smo čuli lepe deklamacije, tamburaški zbor in pevski zbor dece, mali 5 letni Niko v narodni noši pa je prinesel kralju šopek nageljnov in rožmarina.

Ves ta spored je zaključila krasna živa slika. Ob zvokih državne himne pa je nad njo zaplapolal prapor v pozdrav kralju.

Vsa izvajanja je bogato nagradilo občinstvo, ki je v nepričakovano lepem številu obiskoval prireditve in s tem najlepše manifestiralo za kralja in domovino.

Župa Sarajevo

FOJNICA. — Sokolsko društvo u Fojnici organiziralo je u zajednici s ostalim patriotskim kulturnim društvima iz Fojnice svečanu proslavu rođendana Nj. V. Kralja u Fojnici. Proslava je vrlo lepo uspjela iako je ružno vreme sprečilo svečanu sokolsku povorku. U oči rođendana Nj. V. Kralja bio je skup Sokola i građana pred općinom gde su održali patriotske govore braća M. Mustajbegović i M. Salihagić uz burno klicanje Kralju i Jugoslaviji. Na večer priredena je u sokolskim prostorijama sokolska akademija, čiji je program bio ispunjen vezbama muškog i ženskog naraštaja, deklamacijama i s dva šaljiva dijaloga. Na sam rođendan iza održani molitva u rimo-kat. crkvi i džamiji priredena je u 11 č. akademija školske dece s pevanjem, deklamacijama i govorom brata C. Bobarevića. Posle akademije nadareno je 65 siromašne dece što potpunim odelima, što darovima.

MILJEVINA. — Sokolska četa u Miljevini priredila je 19 XII 1933 g. svoju prvu sokolsku akademiju sa zabavom, sa sledećim programom: predavanje »Sokolski rad u narodu«, deklamacije, »Ođjek slobode« — dečiji dramski igrokaz, proste vezbe dece, šaljiva igra sokolske dece i dramski komad: »Slatka sirotinja«. Po svršenom programu bilo je priredeno narodno veselje. Uspeh je bio posve zadovoljavajući.

Župa Skoplje

PRIZREN. — U nedelju 10 decembra Prosvetni odbor Sokola izveo je s puno uspeha Njogoševu i Zmajevu proslavu. Održali su predavanja: o Zmajevu Blag. Čuparević, a o Njogošu Mirko Jovanović. Recitovali su braća Kecović i Sel. Popović. Ritmičke sokolske točke izvodili su naraštajci i naraštajke. Proslava se završila igrankom. Svirao je sokolski orkestar. Deo prihoda proslave poslat je Odboru za podizanje Njogoševa spomenika.

Propagandna nedelja za sokolsku štampu imala je dosta uspeha. Ugledniji građani i ustanove pretplatili su se na sokolska izdanja.

Prosvetni odbor sprema sokolsko selo u korist siromašnih Sokolića i Sokolice, kao božićni poklon. Pored predavanja o sokolskom stavu u socijalnim pitanjima, biće izvedene mnoge vokalne i sokolske ritmičke točke.

Prizrensko društvo trudi se svim silama da dovrši svoj sokolski dom, koji je za tri godine postojanja toliko mnogo učinio za kulturni i nacionalni život Prizrena.

Župa Split

SPLIT. — Tečaj za sokolske prosvetare. U svrhu što jače prosvetne propagande u duhu sokolske organizacije, održan je nedavno u Splitu trodnevni tečaj za prosvetare. Tečaju su prisustvovala 32 člana (članice) iz raznih sokolskih jedinica splitske župe. Osim toga tečaju su prisustvovali mnogi prednjaci splitskog Sokolskog društva.

Po zanimanju bilo je: 19 učitelja i učiteljica, 1 upravitelj Gradanske škole, 3 zemljoradnika, 3 činovnika, 1 student prava, 1 apsolvant Trgovačke akademije, 1 graditelj, 1 cipelar i 1 pomorac.

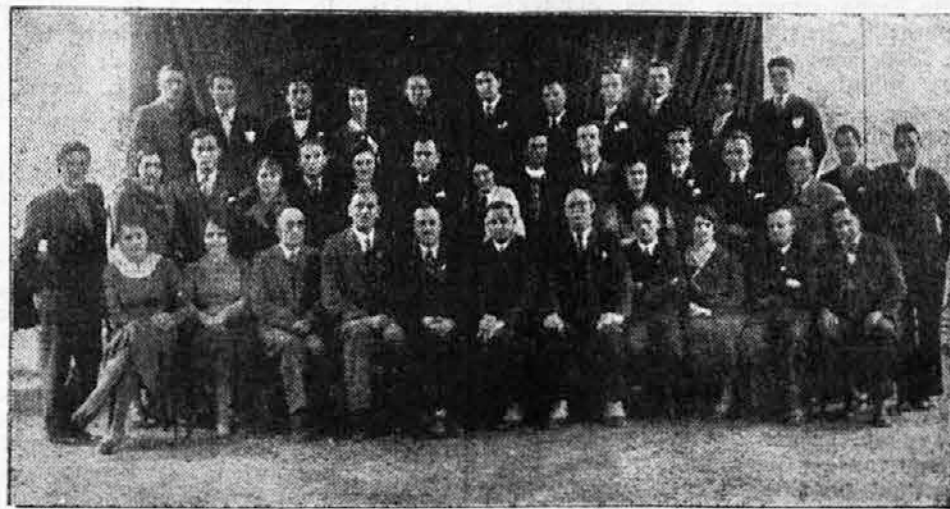
Dnevno se radilo 9 sati: od 8 do 12 i od 14 do 19 sati. Predavali su poznati sokolski tehničari i ideolozi: župski načelnik br. Frano Lotski održao je četiri telovežbena sata. O ideologiji Sokolstva i o radu u sokolani predavali su br. dr. Mirko Buić i prof. Marko Triva; prof. Roca: O prosvetnom radu na selu, o taborovanju i izletima o filmovima i diapozitivima. Učitelj Maričić: Historija jugoslovenskog i sveslovenskog Sokolstva i organizacija. Br. dr. Šimunović: Telovežba s higijenskog gledišta, Asanacija sela i alkoholizam, Selo u obrani od zaraznih bolesti. Učitelj brat Boko (Sinj) o temi: Sokolski uzgoj dece i naraštaja. Br. Josip Lebedina: Sokolska štampa i novinstvo, O statistici. Br. P. Mrklić: Vaspitanje novog članstva. Kursisti su prisustvovali lutkar-

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?

skoj pretstavi, a s tehničkim radom i važnošću ovih pretstava upoznao ih je br. B. Kalebić.

Kroz čitavo vreme rada vladala je uzorna disciplina i tečaj je svršio s uspehom. Prehrana i nastamba bile su zajedničke. U nedelju na večer našli su se na okupu pri zajedničkoj večeri uz kursiste i funkcioneri Sokolskog društva u Splitu i župe. Tom prilikom izreklo se više govora. Prvi je nazdravio br. prof. Roca, ističući požrtvov-

tvorca seoskih četa br. Čeda Milića. Umoljen je br. Marčić da ponese tople sokolske pozdrave seoskim četama u Hercegovini i br. Miliću. — Nastalo je najveće oduševljenje kad se doznalo o svečanom prijemu bugarskog kralja i kraljice u Beogradu. Istoga dana u tri sata posle podne nastale su u sokolani spontane manifestacije za jugoslovensko-bugarsko zблиženje. Za vreme predavanja br. prof. Roca rekao je: »U ovom momentu, braćo i sestre,

Sa prosvetnog tečaja Sokolske župe Split

nost kursista i veruje, da će oni u svojim jedinicama razviti rad, koji će biti od koristi Sokolstvu i narodu. U ime kursista zahvalio se starešinstvu župe i predavačima br. učitelj Radović. Još su govorili o važnosti Sokolstva i o čistoći sokolske ideologije br. dr. Mirko Buić i dr. Šimunović. U ime Seoske čete Turjaci zahvalio se zemljoradnik Mirko Lučić, pozivajući sokolske radnike da sve svoje snage posvete selu. S najvećom pažnjom bio je saslušao govor br. B. Marčića, direktora gimnazije u Mostaru i saradnika poznatog

beogradsko građanstvo, a s njima i cela Jugoslavija najtoplije pozdravlja Suverene bratskog bugarskog naroda. Dočekujući i pozdravljajući Njih, pozdravljaju bugarski narod koji hoće i želi mir i bratstvo sa Jugoslavijom. Budimo srećni i ponosni što smo dočekali i ovaj historijski događaj. Na to je nastalo klicanje Kralju Aleksandru i Kralju Borisu i s oduševljenjem opevalo se: »Hej Sloveni«.

Kursisti su se povratili svojim kućama s novim znanjem i oduševljenjem.

IGRANE. — Ovo Sokolsko društvo proslavilo je 17 XII rođendan Nj. Vel. Kralja, kojim je prigodno brat starešina održao prigodni govor, kao i govor o Nedelji sokolske štampe.

KOMIŽA. — Četrdesetpetu godišnjicu rođenja Kralja Aleksandra Komizića je proslavila dostojno. U večer šesnaestog decembra grad je poprimio svečani karakter. Obala svečano rasvetljena višebojnim žaruljama, davala je čarobnu sliku. U nedelju rano u jutru grad i luka bili su iskićeni jugoslavenskim zastavama i narodnim sagovima. U 10,30 sati u crkvi otlučena je svečana služba Božja na staroslovenskom jeziku. Posle blagodarenja celokupna masa građana sa zastavama pevajući rodoljubne pesme krenula je u sokolanu gde je održao vatren patriotski govor o ličnosti Nj. Vel. Kra-

lja prosvetar Sokolskog društva brat Andrija Stanojević. Govornik je bio više puta prekidan pljeskanjem i oduševljenim klicanjem Nj. Vel. Kralju, Kraljici Mariji, Karadordevom Domu, Jugoslaviji i t. d. Na koncu su Sokoli i građanstvo zapevali Hej Sloveni i time je prepodnevna svečanost završena.

U četiri i po posle podne obala je zasjala u moru svetla, a masa građana slegla se je na obali da prisustvuje velikoj manifestacionoj povorci, koja je bila zakazana za pet sati, ali je morala biti odgođena usled kiše, koja je počela nemilosrdno da pada. Tek u 6.15 sati mogla je da krene gradom sa trga Matije Gupca veličanstvena povorka sa sokolskim barjakom. Povorka je bila veličanstvena. Ova proslava pokazala je još jednom ovako iskreno i javno kako misli i oseća duša naroda.

MAKARSKA. — 17 decembar proslavljen je veličanstvenom povorkom, a uveče akademijom u dvorani prepunoj posetnika uz prisustvovanje gradskog orhestra. Dirljiv i opširan proslav o životu i radu Nj. Veličanstva održao je brat Julije Jurišić, a na novo udešenoj pozornici stvorenoj složnim bratskim radom i velikim žrtvama davao se igrokaz u 4 slike: »Izgubljeni Kraljević«, pod režijom sestre učiteljice Stakula Marije. Deca su dosta dobro odigrala svoje uloge, a osobiti su aplauz pobrala dečica mesnog zabavišta u svojim šarenim kostimima. Na koncu su izvedene proste vezbe muške i ženske dece i ženskog naraštaja.

VRANJIC. — Vranjic je 17 decembra osvanuo svečano iskićen. Nakon velike mise održano je u crkvi blagodarenje. Uveče priredilo je Sokolsko društvo svečanu akademiju, koja je vrlo dobro uspjela. Pre samog početka, starešina brat Marko Grubić, saopćio je, da je u. o. održao svečanu sednicu s koje je otposlao pozdravni telegram Savezu SKJ. Nakon toga brat prof. St. Roca održao je predavanje o temi: »Karadordeviće i narodno jedinstvo«. Njegovo je predavanje bilo praćeno s projekcijama i bilo je pomno saslušano od prisutnih, koji su ostali duboko dirnuti lepim patriotskim mislima predavačevim. Brat starešina zahvalio mu je i čestitao na njegovom lepom predavanju i neumornom sokolskom radu. Nakon toga izveden je program akademije, na kome su pored točaka, koje je izvodio muški i ženski podmladak Sokolskog društva Vranjic bile i točke, koje je izveo muški naraštaj Sokolskog društva Split pod vodstvom brata Sredojevića, te Pevački zbor Sokolskog društva Solin, pod vodstvom brata Svetislava Vilića. Obe ove točke bile su odlično spremljene i izvedene i učinile jak dojam na gledaoce. Probrata Svetislava Vilića. Program je završio vezbama domaćih vezbača na ručama. Nakon akademije razvio se ples. — Moralni uspeh ove čitave priredbe bio je vrlo dobar.

Župa Sušak - Rijeka

BAKAR. — Mesno Sokolsko društvo je i ove godine svečano proslavilo rođendan Nj. V. Kralja Aleksandra I. Sokolska povorka formirala se pred sokolanom, odakle je, s upravom i zastavom na čelu, korporativno pošla do magistrata, gde se je pridružila ostalim mesnim društvima. Pred magistratom se obrazovala veličanstvena povorka i krenula je, s glazbom i sokolskom zastavom na čelu, u crkvu na svečano blagodarenje. Posle blagodarenja, povorka je pošla u sokolanu, gde je prosvetar br. Svetozar Savić održao predavanje o Nj. Vel. Kralju Aleksandru I.

Srećnu Novu godinu čestitaju članstvu, naraštaju i deci:

Savez Sokola		Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa
Kraljevine Jugoslavije		Banja Luka	Beograd	Bjelovar	Celje
Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa
Cetinje	Karlovac	Kragujevac	Kranj	Ljubljana	Maribor
Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa
Mostar	Niš	Novi Sad	Novo meso	Osijek	Paris
Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa
Sarajevo	Skoplje	Split	Sušak-Sijeka	Šibenik-Zadar	Tuzla
Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Sokolska župa	Uredništvo i uprava Sokolskog glasnika, Sokolske prosvete, Sokolskog sela, Sokola, Sokolića i Naše radosti	
Užice	Varaždin	Vel. Bečkerek	Zagreb		

Župa Šibenik - Zadar

BIOGRAD N/M. — Ovo je društvo proslavilo rođendan Nj. Vel. Kralja svečano. Pre podne prisustvovalo je blagodarenju u župskoj crkvi, te povorci, koja je posle blagodarenja obišla mesto i zaustavila se u sokolau, gde je očitano blagodarenje po pravoslavnom obredu. Posle blagodarenja održao je prigodno predavanje svećenik brat Pašković Dušan. Posle podne u 3 sata priredila je društvena glazba koncert. Na večer u 6 sati priredena je bakljada i ophod mestom, koji se razvio u velenu manifestaciju nacionalne i sokolske svesti. U 8 sati na večer održana je u Sokolskom domu svečana akademija, koja je vanredno uspeła.

KRAPANJ. — Rodendan Nj. Vel. Kralja proslavili smo svečano. Blagodarenju u crkvi pored Sokola, školske dece i predstavnika vlasti prisustvovalo je veoma mnogo ostalih meštana. Posle blagodarenja formirala se velika povorka i predvođena Sokolima krenula u osnovnu školu, gde je starešina brat Dinko Stipišić, učitelj, održao govor o Nj. Vel. Kralju, koji je na slušaoce ostavio dubok utisak. Istog dana meštani su darovali svojoj Sokolskoj četi oko jedan hektolitar ulja, koje će se prodati i novac upotrebiti za nabavku sokolskog odelca.

PREKO. — Rodendan Nj. Vel. Kralja proslavljen je spontano i nasvečanije. Budnica sokol. glazbe i 21 hitac iz mužara, pozdravili su ovaj radostni dan. Celo mesto, kuće i lade bile su okićene zastavama. Pred općinskim domom, svršala se je velika povorka Sokolova, školske dece sa zastavicama, vlasti i građanstvo, te se je predvođena od sokol. glazbe uputila u crkvu na svečano blagodarenje. Posle toga se je povratila pred Sresko načelstvo, gde je u isto doba stigla Sokolska četa iz Kali. Glazba je otvirala himnu. Sreski načelnik br. S. Kolesar, održao je lep patriotski govor, zahvalivši pučanstvu na iskazima rodoljubnih osećanja i završivši poklikom: »Živeo uzvišeni Kr. Dom« i »Jugoslavija«. Posle čestitanja, povorka se je uputila u sokolau, gde je starešina održao prigodni govor, a glazba je otvirala himnu i druge koracnice. Posle podne, glazba je pred općinom održala koncert, a u 16 sati je počela svečana proslava u sokolau.

Muški pevački zbor Sok. društva otpjevao je himnu. Tada je starešina K. Perović, održao govor posvećen rođendanu Nj. Vel. Kralja. Lepo je o Kralju održala govor i sestra Brenko F. Matilda, te je na koncu istakla kako bi i naše majke morale odgajati svoju decu u nacionalnom i sokolskom duhu. Deca su živo i čuvstveno deklamirala pesmice: »Pozdrav Kralju« i

»Istri Zdravo!« — Vrlo je lepo izvedena živa slika »Zdravo Kralju« i ritmičke vežbe: muške sa zastavicama i ženske »Cigani« uz pratnju klavira. Na koncu je krasno izveden rodoljubni prizor u 2 čina »Na Kraljev Dan« od Lehmana.

Brojna publika bila je ovom priredbom oduševljena i tako je uspeh u svakom pogledu bio odličan. Na 8 i po sati počeo je ples.

ROGOZNICA. — Da bi se što više širila prosveta među seljacima Sokolsko društvo Rogoznica otvorilo je 13 decembra analfabetski tečaj. Tečaj pohađaju 25 seljaka iz obližnjih mesta, a obuku vrše članovi prosvetnog odbora. Osobito se ističe dilemanska sekcija, koja je kroz ovo malo vremena priredila nekoliko priredaba, koje su imale veliki uspeh, kao kod meštana, tako i kod seljaka, koji pokazuju veliki interes za sve sokolske priredbe. Sokolsko društvo proslavilo je na svečan način i 17 decembra.

TIJESNO. — Na sam Božić ove godine Soko u Tijesnom priredio je prvi put za svoje članove božićnu ploslavu davanjem dečjih igrokaza, deklamovanjem prigodnih pesama i rasvetom božićnog drvca uz pevanje kora anđela i pratnju tambura. Na svršetku razdeljeni su sokolskoj deci darovi, koji su se sastojali u životnim namirnicama, slatkisima i igračkama. Zauzetošću Sokolica napose pak društvene prosvetarke učiteljice sestre Crnčević, proslava je vrlo dobro uspeła.

Župa Vel. Bečkerek

DOBRICA. — Prilikom rođendana Nj. Vel. Kralja Aleksandra priredilo je Sokolsko društvo svečanu akademiju. Posle pozdravnog govora starešine br. Formana, koji je bio prožet istinskim oduševljenjem i ljubavlju za jugoslovensko Sokolstvo, izvela su školska deca poz. komad »Car Cirac«, koje je naišlo na opšte dopadanje publike. Ne manje oduševljenje su izazvale ostale tri točke vežbi, a naročito je snažan utisak ostavila poslednja, »Oslobodjenje Istre«, simbolička vežba od Ante Bačića, koju su izvela muška i ženska deca.

TOMASEVAC. — Ovdašnje Sokolsko društvo proslavilo je na svečan način rođendan Nj. Vel. Kralja Aleksandra I dne 17 decembra priredivši sokolsku proslavu, na kojoj je brat F. Fetisov održao prigodan govor o značaju dana. Posle toga održano je višestruko deklamovanje sokolske dece s horskim pevanjima sok. muške dece, kao i nastupom prostih vežbi sok. dece i članstva.

Na ovoj proslavi pored mnogobrojnog mesnog građanstva, uzela su učesća i braća iz susednih sela Botoša, Orlovata i Perleza.

Dana 15 nov. o. g. na sednici upr. odbora formiran je muzički oteak, koji je bio za ovo društvo od preke potrebe. Aklamacijom su bila izabrata sledeća lica: za predsednika P. Miksić, za potpredsednika A. Turin, za kapelnika M. Pujic, za zamenika V. Pujic, za blagajnika J. Zupan, za tajnika S. Stojanov, za arhivara M. Stojadinov.

Za nabavku instrumenata dali su svoje obole sledeći: J. Zupan 300 Din, P. Miksić 200 Din, A. Turin 100 Din, Carević Borislav 100 Din, F. Fetisov 100 Din. Po 50 Din: A. Bogosavljević, Z. Vladislavljev, L. Vitomirov, ud. V. Radosavljević, M. Vujić, dr. A. Koljcov, J. Zdelar, Po 20 Din E. Jevtić, D. Boksan, i po 10 Din J. Butoš, M. Ilić, D. Janković i A. Maksand.

Župa Zagreb

OROSLAVJE. — Za proslavu rođendana Nj. Vel. Kralja Aleksandra I uoči 17 decembra, na dan 16 decembra t. g. u 20 sati priredilo je naše društvo akademiju sa zabavom sa sledećim programom: 1) Pozdrav brata starešine Vučaka i govor o značenju 17 decembra, koji je popraćen s dugotrajnim odobravanjem. 2) Proste vežbe podmlatka. 3) Proste vežbe članica. 4) Proste vežbe članova. 5) Nastup članova na ručama.

STENJEVAC. — Ovo društvo održalo je dne 10 decembra svoju redovnu glavnu skupštinu. Ovo je prva redovna skupština otkad je četa u Stenjevcu postala društvom. Skupštini je prisustvovao veliki broj članova tako, da je bez naraštajaca i dece bilo prisutno 114 braće i sestara. Starešina društva istaknuo je u svom pozdravu kako je samo energičan, ustrajni i ne-

sebičan rad doprineo da se društvo afirmiralo u svim pravcima sokolskog delovanja. Tajnik br. Parčić u svom je snažnom izveštaju prikazao taj rad u prošloj godini. Broj članova narastao od 95 na preko 200. Radilo se mnogo prosvetno i među članovima i u narodu s predavanjima. U svakoj je nacionalnoj, humanoj i ekonomskoj akciji u narodu društvo prednjačilo inicijativom ili kolaboracijom.

Blagajnik br. Prošić u svom je izveštaju dao prikaz novčanog kretanja, koje je iznosilo oko 70.000 Din. Društvena gotovina je i pored velikih troškova i nabavki sprava lepa — a aktivna iznosi preko 32.000 dinara.

Načelnik br. Glumbić izneo je rad vežbača i njihove nastupe na sletu u Ljubljani, na svojoj javnoj vežbi kao i na javnim vežbama okolnih društava. Brat Zima dao je izveštaj o intenzivnom radu pevačke sekcije (30 članova). S. Rupčić izvestila je o radu društvene knjižnice, a s. Savinc o radu dilemanske sekcije, koja je nekoliko puta nastupila.

Iza izveštaja revizora predložen je br. župi na imenovanje ovaj novi odbor: starešina Ryšlavý J., zamenici: Tomić I. i Kosek I. Tajnici: Zlatić M., Klun M. Blagajnici: Parčić N., Prošić M. Društveni lekar: dr. Geratović M. Prosvetari: dr. Župić St., dr. Sušić Z. Pročelnik dilem. sekcije: Savinc V. Pročelnik pevačke sekcije: Zima F. Knjižničar: Rupčić Z. Načelnik: Glumbić T. Zamenici: Šepat St., Gregorati I. Načelnica: Basler E. Zamenica: Bofulin V. Statističar: Rošar A. Gospodar: Valtrovčić D. Odbor: Huzjan M., Jantoljak N., Tonković F., Škrtić D., Redenshek Lj., Klinčić J., Blažica D., Vrduka L., Frčić D., Palko L., Marinčić J., Čuk D., i 8 zamenika. Časni sud: dr. Herceg R., dr. Niketić B., Mirković

M., Denc D., Klun St. Revizori: Sušić A., Peričić Lj., Orešković I., Margetin I.

Sav je rad skupštine protekao u jednodušnosti i lepoj sokolskoj slozi i dao poticaja i elana da novi odbor nastavi s ovakovim radom.

Usvojen je predlog da se osnuje glazbena sekcija — za sada manji orkestar — pa je tako udaren temelj društvenoj fanfari.

Sa skupštine poslan je brzopletni pozdrav starešini Sokola Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru, Savezu i župi.

SV. IVAN ZELINA. — Sokolsko društvo u Sv. Ivanu Zelini priredilo je 17 decembra u slavu rođendana Nj. Vel. Kralja Aleksandra svečanu akademiju u prostorijama vatrogasnoga društva. Akademiju je otvorio starešina brat M. Zorko s lepim patriotskim govorom ocrtavši rad našega Vladara za oslobodjenje i ujedinjenje našeg naroda. Svi prisutni su burno klicali Nj. Vel. Kralju i Kr. domu. Program se je sastojao od 15 točaka. Podmladak je otpjevao vanredno lepo himnu. Zatim su tri devojčice deklamovale Sokolići svome Kralju. Zbor je otpjevao precizno karišik narodnih pesama. Zatim su se nastavile vežbe. Devojčice su izvodile sat od D. Kubičeka, podmladak Oslobodjenje Istre od A. Bačića, zatim vežbe venčićima. Naraštajci petorku i proste vežbe. Članovi petorku i proste vežbe. Sve vežbe bile su izvedene s velikom požrtvovnošću i sokolskom disciplinom, pa su vežbači bili od prisutnih iza svake točke nagrađeni burnim pljeskom. Posle programa razvila se slobodna zabava i igranka. Akademija je vanredno uspeła. Dvorana je bila dupkom puna tako da mnogo njih nije imalo mesta.

SOKOLSKI papir

za pisma

* * *

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

U svakoj je mapi 25 papira za pisma i 25 kuverata američkog formata sa sokolskim monogramom. Cena mapi 32 Din. - Narudžbe prima Jugoslovenska Sokolska Matica, Ljubljana, Narodni dom.

Širite sokolsku štampu!

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. " "	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. " "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. " "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. " "	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. " "	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. " "	Jan Křen: Cilj sokolskih teženj.
VIII. " "	E. Gangl: Tyrševo Sokolstvo. (Sloven. tekst).
VIII. a " "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst)
IX. " "	Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. M. Tyrša.
X. " "	E. Gangl: Tyrševo poslanstvo. (Slov. tekst)
X. a " "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst)

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus: ODOBJKA (VOLLEY BALL)
U kartonu 12 Din

Franjo Malin: Praktički udžbenik češkog jezika.
U kartonu 15 Din

Dr. Viktor Novak: SVESLOVENSKA MISAO
U kartonu 9 Din

Miroslav Ambrožič: METODIKA SOKOLSKE VZGOJE
U tvrdom povezu 36 Din

Franjo Malin: ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA
U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831

Pisemski papir in kartoni s sokolskim grbom!

Izdelali smo već vrst pisemskega papirja in kartonov s sokolskim grbom na papirju in na kuverti

Prva zaloga je uspeła izredno lepo, zato pohitite z naročilom!

Cena mapi (10 papirjev oz. kartonov in 10 kuvert) od Din 8— do Din 11—

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA 6
MARIBOR, TYRŠEVA CESTA 44

MEDJUNARODNA ŠPEDIČIJA

GUSTAV BRELIĆ

POMORSKA AGENTURA

Brzjavni: BREG

SUŠAK, MASARYKOVO ŠETALIŠTE 5/1.

Telefon interurban 23
Pošt. pretinac broj 134

— Tekući račun: —
Hrvatska banka d. d.

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izevršuje najsolidnejše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAT

6-1

Preporučamo

tvričke, koje oglašuju u »Sokolskom glasniku«!

Širite Sokolski glasnik

»Soko« i »Sokolić« i »Našu radost«